

මැරී

ගෝඨාගෝඨම ප්‍රහාරය

2022.05.09 දින කොළඹ ගෝල්ලේස්හි ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය අසල උද්ඝෝෂකයන්ට එල්ල කළ ප්‍රහාරය පිළිබඳ සිද්ධි අධ්‍යයනය

RIGHT TO LIFE
HUMAN RIGHTS CENTRE

ගෝඨාගෝගම ප්‍රහාරය

2022.05.09 දින කොළඹ ගෝල්ලේස්හි ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය අසල
උද්ඝෝෂකයන්ට එල්ල කළ ප්‍රහාරය පිළිබඳ සිද්ධි අධ්‍යයනය

රයිට් ටු ලයිෆ් මානව හිමිකම් මධ්‍යස්ථානය

2022 දෙසැම්බර්

ගෝඩාගෝගම ප්‍රහාරය

දායකත්වය

පර්යේෂණ සහාය:	සුනෙන් ගජනායක සමුද්‍ර බස්නායක
සංස්කරණය:	අජිත් පැරකුම් ජයසිංහ
විශේෂඥ දායකත්වය:	හීරිඥ බැසිල් ප්‍රනාන්දු
ව්‍යාපෘති සම්බන්ධීකරණය:	ප්‍රසංග ප්‍රනාන්දු
ව්‍යාපෘති කළමනාකරණය:	රශ්මිකා විජේසිංහ
අධීක්ෂණය:	පිලිප් දිසානායක
ප්‍රකාශනය:	රයිට් ටු ලයිෆ් මානව හිමිකම් මධ්‍යස්ථානය
මුද්‍රණය:	adARTS - මහරගම

පටුන

පෙරවදන	5
සාරාංශය	6
අධ්‍යයන ක්‍රමවේදය	8
මැයි 9 සිදුවීමේ පසුබිම	9
ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය අසල 'ගෝඨාගෝගම' ලෙස නම්කරන ලද විරෝධතා ස්ථානයේ සිතියම	13
2022 මැයි 9දා අරලියගහ මන්දිරයේ රැස්වීම	15
2022 මැයි 9දා ගාලුමුවදොර ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය අසල උද්ඝෝෂණ ස්ථානයට පහරදීම	16
ප්‍රහාරය වැළැක්වීමට පොලීසිය කටයුතු නොකළේ ඇයි?	20
අධිකරණ වාර්තා ඇසුරෙන් හෙළිවන කරුණු	21
තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම් පනත යටතේ ලබාගත් තොරතුරු	25
නඩු අංක 22046/22 යටතේ ඉදිරිපත් වූ කරුණු අනුව සිදුව ඇති පිවිත හා දේපළ හානි	26
හිතීමය ක්‍රියාමාර්ගවල ප්‍රගතිය	27
ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාවේ භූමිකාව හා නිර්දේශ	29
අධ්‍යයනය ඇසුරෙන් නිර්දේශ	31

පෙරවදන

2022 වසර ආරම්භයේ සිට ශ්‍රී ලංකාව මුහුණදෙමින් සිටින්නේ පෙර නොවූ විරූ ආර්ථික හා දේශපාලන අර්බුදයකටය. එසේම, ඒ හේතුවෙන් පැන නැගුණු මහජන නැගිටීමෙහි සුවිශේෂ ලක්ෂණ රැසක් තිබේ. ඒවා හඳුනාගෙන සත්‍ය මධ්‍යස්ථව ලේඛනගත කළ යුතුව තිබේ.

එතෙක් පැවති සම්ප්‍රදායික වෘත්තීය සමිති හෝ පක්ෂ දේශපාලන සංස්කෘතියෙන් එනා ගිය හා එම පක්ෂ හෝ වෘත්තීය සමිති දේශපාලන ආධිපත්‍යයෙන් තොරව ආරම්භ වූ මෙම අරගලයට මුල් අවස්ථාවේ කිසිදු දේශපාලන පක්ෂකයක් හෝ වෘත්තීය සමිතියක් සෘජුව දායක නොවූ අතර, පසුව සමහර පක්ෂ හා වෘත්තීය සමිති නියෝජිතයන් තමුන්ගේ න්‍යාය පත්‍රයන් හා බෝඩ් ලැලි පසෙක තබා අරගලයට එක්වූහ. එය දවසේ පැය 24 පුරාවට ක්‍රියාත්මක අඛණ්ඩ අරගලයක් බවට පත්වීමත්, ක්‍රමයෙන් එහි ජනසහනාභීත්වය වැඩිමත්, ගොල්ලේස් අරගලයට සහාය පළකරමින් එවැනි තවත් අරගලය භූමි අනෙකුත් ප්‍රදේශවලින් බිහිවීමත් නිසා, මෙම අරගලය කොපමණ සමාජ ගත වී සාමාන්‍ය මිනිසුන්ගේ හදවතට කිඳාබැස තිබුණේදැයි දැනගැනීමට හැකි වූයේ පසුගිය මැයි 9 දින ඊට වල්ල වූ ප්‍රහාරයත් සමගිනි. ඊට පුරා පමණක් නොව ලොව පුරා සිටි ශ්‍රී ලංකිකයින් ද ඊට එරෙහිව නැගී සිටියහ. එහෙත් මේ තුළට ඊට පමණක් සංවිධානාත්මක පිරිසක් මෙම ප්‍රහාරයට ප්‍රතිප්‍රහාර වල්ල කළේ මෙතෙක් අසාර්ථක වූ පැරණි අරගල සංස්කෘතියෙනි. ඒ හේතුවෙන් පුද්ගල ඝාතන කිහිපයක් සිදු වූ අතර දේශපාලඥයින්ගේ, ව්‍යාපාරිකයින්ගේ මෙන්ම රජයේ දේපල ද රාශියක් ගිනිබත් කරන ලදී. එවැනි ප්‍රතිචාරයක් 'ආදරයේ අරගලකරුවන්' කිසිදු අපේක්ෂා කළේ නැත.

රයිට් ටු ලයිෆ් මානව හිමිකම් මධ්‍යස්ථානය විසින් මෙම අධ්‍යයන මාලාව සිදුකරනු ලබන්නේ 2022 වසරේදී ශ්‍රී ලංකාවේ සිදුවූ මහජන නැගිටීම ආශ්‍රය කරගෙන සිදුවූ මානව හිමිකම් උල්ලංඝනයන්, ප්‍රචණ්ඩත්වය හා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය සම්බන්ධ ගැටලු අධ්‍යයනය කිරීමේ, වාර්තාගත කිරීමේ හා සිදු නොවිය යුතු දේ හඳුනාගෙන ඒ සම්බන්ධයෙන් නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීමේ අරමුණෙනි.

එහිදී අපි ප්‍රධාන සිද්ධි අධ්‍යයන තුනක් කෙරෙහි අවධානය යොමුකරන්නෙමු. ඒවා නම්, 2022 අප්‍රේල් 19 දින රඹුක්කනදී සිදුවූ පොලිස් වෙඩිතැබීම හා සම්බන්ධ සිදුවීම්, 2022 මැයි 9 දින ගාලුමුවදොර ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය අසල විරෝධතා ස්ථානයට එල්ලකරන ලද ප්‍රහාරය සහ එයට පළිගැනීම් වශයෙන් එදිනම ආරම්භ වූ සෙසු සිදුවීම්ය.

රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති තීරණ සඳහා මහජන සහභාගීත්වය තහවුරු කරන ආකාරය, එවැනි ප්‍රතිපත්ති තීරණ ධනාත්මක ලෙස විචාරයට ලක්කරන ආකාරය, වෙනස්කම් වෙනුවෙන් උද්දේශනය කරන ආකාරය, විරෝධය දැක්වීමේ නිදහස හා ප්‍රකාශනයේ නිදහස, සංවිධානය වීමේ අයිතිය, සාමකාමී විරෝධතාවන්හිදී අනුගමනය කළ යුතු මූලධර්ම, විරෝධතා සහ නීතිය, පොලිස් බලය භාවිතා කිරීම සම්බන්ධ ගැටලු, ප්‍රතිවිරුද්ධ කණ්ඩායම් අතර ගැටුම් වළක්වාගැනීම, සාමකාමී සංවාදය, මානව හිමිකම් උල්ලංඝනය හා ප්‍රචණ්ඩත්වය වළක්වාගැනීම කෙරෙහි අවධානය යොමුකිරීමට අපි උත්සාහ කරන්නෙමු.

පිලිස් දිසානායක

විධායක අධ්‍යක්ෂ, රයිට් ටු ලයිෆ් මානව හිමිකම් මධ්‍යස්ථානය

සාරාංශය

2022 වසර ආරම්භ වන විට ශ්‍රී ලංකාවේ පෙර නොවූ විරූ ආර්ථික හා දේශපාලන අර්බුදයක් නිර්මාණය වී තිබිණි. එයට හේතුව වන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ ආනයන ආදායම් බිඳවැටී අපනයන වියදම් වැඩිවීමත් සමඟ නිර්මාණය වූ ජංගම ගිනුමේ හිඟය සහ රජයේ ආදායම් හා වියදම් අතර දැවැන්ත හිඟයක් නිර්මාණය කළ රාජ්‍ය මූල්‍ය හිඟයයි.

රසායනික පොහොර සහ පලිබෝධනාශක ආනයනය තහනම් කරමින් 2021 අප්‍රේල් 27 දා රජය නිකුත් කළ ගැසට් නිවේදනය හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ ගොවි අරගල තීව්‍ර විය. ගොවි උද්ඝෝෂණ හා මහජන විරෝධය හේතුවෙන් මෙම තහනම නොවැරදීමට මාසයේදී ඉවත් කරන ලදුමුත් වීමගින් වී ගොවිතැන ඇතුළු කෘෂි නිෂ්පාදනවලට දැවැන්ත බලපෑමක් ඇති විය.

2021 වසර මැද භාගයේදී, දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ පැවති වැටුප් විෂමතා විසඳන ලෙස ඉල්ලා දීප ව්‍යාප්ත ගුරු උද්ඝෝෂණයක් ඇතිවූ අතර සටන්කාමී වෘත්තීය අරගලයකින් පසුව 2022 වසර මුලදී රජය විසින් ගුරු වැටුප් විෂමතා ප්‍රශ්නයට විසඳුම් ලබාදෙන චක්‍රලේඛ නිකුත් කරන ලදී.

ගෘහස්ථ ගෘස් ටැංකි පිපිරීම 2021 අවසාන කාර්තුවේදී ශ්‍රී ලංකාවේ සිදු වූ තවත් බරපතල ගැටලුවකි. ගෘස් අනතුරු හේතුවෙන් මරණ 7ක් හා බරපතල අනතුරු සිදුවූ අතර ලිට්ටෝ ගෘස් සමාගම අනතුරට ලක්වූ පාරිභෝගික ජනතාවට වන්දි ගෙවීම් නැත.

2021 වසර ආරම්භ වන විට විපක්ෂය හා ආර්ථික විද්‍යාඥයන් රජය ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ උපදෙස් ලබාගෙන ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කරගත යුතු බවට අදහස් ඉදිරිපත් කළ මුත්, මුදල් අමාත්‍යාංශය තුළ ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල වෙත යාම සම්බන්ධයෙන් අදහස් දෙකක් පැවති හෙයින් තීරණයක් ගැනීම පමා විය.

කෙසේ වෙතත්, අප්‍රේල් මුල් සතියේ අගමැතිවරයා හැර මුදල් ඇමති ඇතුළු කැබිනට් මණ්ඩලය හා මහ බැංකුවේ අධිපතිවරයා ඉල්ලා අස්වූ අතර, අප්‍රේල් 12 දා ශ්‍රී ලංකාව විදේශ ණය සේවා තාවකාලිකව අත්හිටුවන බව නිවේදනය කළේය.

2022 මාර්තු 31 වෙනිදා ජනාධිපති ගෝඨාභය රාජපක්ෂ මහතාගේ මිරිහානේ පිහිටි පෞද්ගලික නිවස ඉදිරිපිට මහජන උද්ඝෝෂණයක් ආරම්භ කරන ලද අතර එහිදී ඇති වූ නොසන්සුන්තාවය හේතුවෙන් ආරක්ෂක අංශ විසින් කඳුළු ගෘස්, ජල ප්‍රහාරක රථ යෙදවීමටත්, එයට සහනාභී වූ පිරිස් අත්අඩංගුවට ගැනීමටත් ක්‍රියාකරන ලදී. ඒ සමගම රජයට චල්ලව තිබූ ප්‍රතිරෝධය තීව්‍ර විය. අප්‍රේල් මස 9 වනදා, ජනපති ගෝඨාභය රජපක්ෂ තනතුරෙන් ඉවත් විය යුතුය යන සටන් පාඨය පෙරදැරි කරගනිමින් විරෝධතාකරුවන් කණ්ඩායමක් ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය අසල අඛණ්ඩ විරෝධතාවක් ආරම්භ කළහ. ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය අසල 'ගෝඨාගෝගම' නම් ස්ථාවර විරෝධතා භූමියක් ස්ථාපිත කරගන්නා ලදී.

මෙම අධ්‍යයනයේදී මූලික අවධානය යොමුකරනු ලැබුවේ මැයි 9 දා 'ගෝඨාගෝගම' නම් විරෝධතා ස්ථානයට සහ ඒ හා සමාන ලෙස අග්‍රාමාත්‍ය නිල නිවස වන අරලියගහ මන්දිරය ඉදිරිපිට ස්ථාපිත කරන ලද 'මයිනාගෝගම' නම් විරෝධතා ස්ථානයට ආණ්ඩුවට සම්බන්ධ පිරිස් විසින් චල්ල කරන ලද ප්‍රහාරය කෙරෙහිය.

එම ප්‍රහාර එවකට පාලක පක්ෂය වූ ශ්‍රී ලංකා පොදුජන පෙරමුණේ මෙහෙයවීමෙන් එම පක්ෂයේ පිරිසක් විසින් සිදුකරන ලදී. එම ප්‍රහාරය වැළැක්වීම සඳහා පොලීසිය නිසි පරිදි කටයුතු නොකිරීම පසුපස

කුමන්ත්‍රණකාරී තත්වයක් නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. එහිදී ඒ සම්බන්ධ බලධාරීන් වන නියෝජ්‍ය පොලිස්පති දේශබන්දු තෙන්නකෝන්ගේ, පොලිස්පතිවරයාගේ මෙන්ම ආරක්ෂක ලේකම්ගේ ද ක්‍රියාකලාපය ගැටලු සහගතය. ප්‍රහාරයන් සම්බන්ධයෙන් නිසි පරිදි විමර්ශන සිදුවේද, යුක්තිය ඉටුවේද, වින්දිතයන්ට නිසි පරිදි වන්දි ලැබේද යන ගැටලුව තිබේ.

මෙම ප්‍රහාරය සාමකාමී උද්ඝෝෂණයකට විල්ලකරන ලද අයුක්ති සහගත, මිලේච්ඡ ප්‍රහාරයක් ලෙස සැලකේ. කෙසේ වෙතත්, සමාජයේ බුබුළු නැගෙමින් තිබුණු පීඩනයක් පුපුරා යාම සඳහා එම සිද්ධිය ඉවහල් වූ බව නිරීක්ෂණය කළ හැකිය. අධිපතිවැදී, දූෂිත පාලනයක් නිර්මාණය කළ බවට හා අවසානයේදී රට බංකොළොත්භාවයට පත්කිරීමට හේතු වූ දේශපාලනයකට වගකිවය යුතු යයි විරුද්ධ බලවේග වෙතින් චෝදනා විල්ල වන රාජපක්ෂ පවුල ප්‍රමුඛ ශ්‍රී ලංකා පොදුජන පෙරමුණේ මහජන නියෝජිතයන්ට හා ක්‍රියාකාරීකයන්ට විරෙහිව පළිගැනීමේ ප්‍රහාර මාලාවක් සඳහාත්, ඉන් පසු, බල පෙරලියක් දක්වා දිග්ගැසෙන ප්‍රබල මහජන නැගීම්කරු තීරණාත්මක සන්ධිස්ථානයක් ලෙස මැයි 9 ප්‍රහාරය සලකුණු වේ.

අධ්‍යයන ක්‍රමවේදය

මෙම අධ්‍යයනයේදී යොදාගනු ලැබූ ක්‍රමවේදය වූයේ සිද්ධියේ පාර්ශ්වකාර පුද්ගල සම්මුඛ සාකච්ඡා ඇසුරෙන් විකර්මකරණයන්හා ලද තොරතුරු, මාධ්‍ය වාර්තා, අධිකරණ වාර්තා, තොරතුරු දැනගැනීමේ හිමිකම් පනත යටතේ ඉල්ලීම් ඉදිරිපත් කර ලබාගන්නා ලද තොරතුරු සහ පොලිස් හා වෙනත් අංශවල වාර්තා ඒකරාශී කර ඒවා සමස්ත පුළුල් වාර්තාවක් තුළ සංස්ලේෂණය කර ඉන් අනතුරුව විශ්ලේෂණය කිරීමයි. එහිදී සමස්ත උද්ඝෝෂණයේ පුළුල් චිත්‍රය වෙනුවට අවධානය යොමුකරනු ලබන්නේ මැයි 9 දා ගාලුමුවදොර ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය ඉදිරිපිට උද්ඝෝෂණයට ප්‍රහාරයක් එල්ල කිරීම කෙරෙහිය. එය ලාංකීය ඉතිහාසයේම වැදගත් සිදුවීමක් ලෙස සැලකිය හැකි අතර ඒ හේතුවෙන් එදින සවස සිට පටන්ගැනුණු සිදුවීම් කුටප්‍රාප්තියට පැමිණියේ පුලි මස මැදභාගයේදී ජනාධිපතිවරයා ඉල්ලා අස්වීමෙනි. මැයි 9 සිදුවීම අප අධ්‍යයනය කරන්නේ හා විශ්ලේෂණය කරන්නේ එම සිදුවීමෙහි වැදගත්කම මෙම සංදර්භය මත පිහිටුවාය. එම සිදුවීම හා සම්බන්ධ පසුබිම, ප්‍රහාරයෙහි පසුබිම, ආණ්ඩුව හා ප්‍රහාර අතර සම්බන්ධය, ප්‍රහාරය එල්ල වූ ආකාරය, එය වැළැක්වීමට පොලිසිය අසමත් වීම, ප්‍රහාරයෙන් සිදුවූ හානි, ප්‍රහාරය සම්බන්ධයෙන් හිතිය ක්‍රියාත්මක වීම හා ඒ සම්බන්ධ ගැටලු කෙරෙහි අවධානය යොමුකිරීම මෙම අධ්‍යයනයෙහි අරමුණයි.

අධ්‍යයනය සිදුකිරීමේදී අප මුහුණදුන් ප්‍රධාන ගැටලුව වන්නේ තොරතුරු දුන් ඇතැම් පාර්ශ්ව තමන්ට මර්දනයක් එල්ල වනු ඇතැයි බිය නිසා විස්තර ලබාදීමට ඉදිරිපත් නොවීමයි. ප්‍රහාරකයන්ගේ පාර්ශ්වයෙන් ඒ සම්බන්ධයෙන් සාකච්ඡා කිරීමට ඉදිරිපත් වීමක් සිදුවූයේ නැති තරම්ය. ඒ වෙනුවට, ප්‍රහාරය සම්බන්ධයෙන් බාහිර නිරීක්ෂණ සහ අධිකරණ වාර්තා මත රඳාපැවතීමට අපට සිදුවිය. ප්‍රහාරය අවස්ථාවේදී මාධ්‍යකරුවන් හා ක්‍රියාකාරිකයන් විසින් ෆේස්බුක් ඔස්සේ සජීවීව විකාශය (live stream) කර තිබූ අන්තර්ගතයන් එම වෙබ් වේදිකාව විසින් ඔවුන්ගේ ප්‍රජා ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නැති බව ප්‍රකාශ කරමින් ඉවත් කර තිබීම හේතුවෙන් වටිනා සාක්ෂි විභාග වීමක් සිදුවී තිබිණි.

තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම් පනත හරහා පොලිසියෙන් ලබාගන්නා ලද හිල තොරතුරු හා භූමියෙන් ලබාගන්නා ලද තොරතුරු අතර කැපීපෙනෙන පරතරයක් විය.

සාමාන්‍යයෙන් සිදුවන අන්දමින් ප්‍රහාරය සම්බන්ධ අධිකරණ නඩු විභාගය ප්‍රමාද වෙමින් ඇති බැවින් මෙම වාර්තාව සම්පාදනය කරන විටදී පවා කිසිදු නඩුවක් සම්බන්ධයෙන් අවසන් නිගමනයකට එළැඹී නොතිබිණි.

මෙම අධ්‍යයනයේදී පදනම් භාෂාව ලෙස භාවිතා කරනු ලැබුවේ සිංහල භාෂාවයි. මූලික වාර්තාව සිංහල බසින් සම්පාදනය කර පසුව ඉංග්‍රීසි සහ දෙමළ භාෂාවන්ට පරිවර්තනය කර තිබේ.

මැයි 9 සිදුවීමේ පසුබිම

රසායනික පොහොර සහ පලිබෝධනාශක ඇතුළු කෘෂි රසායනික ආනයනය තහනම් කරමින් 2021 අප්‍රේල් 27 දා රජය නිකුත් කළ ගැසට් නිවේදනය හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ ගොවි අරගල තීව්‍ර විය. ගොවි උද්ඝෝෂණ හා මහජන විරෝධය හේතුවෙන් මෙම තහනම නොවැම්බර් මාසයේදී ඉවත් කරන ලදමුත් එමගින් වී ගොවිතැන ඇතුළු කෘෂි නිෂ්පාදනවලට දැවැන්ත බලපෑමක් ඇති විය. ආහාර මිළ ඉහළ ගිය අතර අත්‍යවශ්‍ය ආහාර ආනයනය සඳහා ඩොලර් හිඟවීම ජන ජීවිතවලට බලපාන්නට පටන්ගත්තේය. මේ අතර සීනි, පොල්තෙල් ආදී භාණ්ඩ සඳහා බදු ඉවත් කිරීම පසුපස වංචා, දූෂණ පැවති බවට රජයට චෝදනා එල්ල විය. භාණ්ඩ මිල ඉහළ යාම අඛණ්ඩව සිදුවිය.

2021 වසර මැද භාගයේදී, කොවිඩ් අධිවසංගතය හේතුවෙන් පාසල් වසා තිබියදී, ගුරු සංගම් විසින් ජූලි 12 දා සිට ගුරුවරුන් අන්තර්ජාලය හරහා ඉගැන්වීම් කිරීම වර්ජනය කිරීමට තීරණය කරන ලදී. දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ පැවති වැටුප් විෂමතා විසඳන ලෙස ඉල්ලා දීප ව්‍යාප්ත ගුරු උද්ඝෝෂණයක් ඇතිවූ අතර 2021 ඔක්තෝබර් 21 දා සිට පාසල් නැවත විවෘත කිරීමට රජය තීරණය කරන විට ද වැටුප් ප්‍රශ්නය අවසන් වී නොතිබිණි. 2022 වසර මුලදී රජය විසින් ගුරු වැටුප් විෂමතා ප්‍රශ්නයට විසඳුම් ලබාදෙන වකුලේඛ නිකුත් කරන ලදී.

ගෘහස්ථ ගෘස් ටැංකි පිපිරීම 2022 අවසාන කාර්තුවේදී ශ්‍රී ලංකාවේ සිදු වූ තවත් බරපතල ගැටලුවකි. මේ පිළිබඳ මවිබිම පුවත්පතට වාර්තාවක් සපයන උදේහි සමන් කුමාර මෙසේ වාර්තා කළේය: “ ගෘස් අනතුරු හේතුවෙන් මරණ 7ක්, බරපතල තුවාල සිදුවීම් 16ක්, දේපළ හානි 18ක් සිදුව තිබිණි. ගෘස් අනතුරු වාර්තා වීම 2019 අවුරුද්දේ 78කි. 2020 අවුරුද්දේ 31කි. 2021 අවුරුද්දේ 847කි. එය තවදුරටත් පැහැදිලි කරන්නේ නම් 2021දී ලිට්ටෝ ගෘස් සමාගම වෙළෙඳපොළට නිකුත් කළ ගෘස් සිලින්ඩර ලක්ෂ 28කින් 797ක් අනතුරට ලක්විය. ලිට්ටෝ ගෘස් සමාගම අනතුරට ලක්වූ පාරිභෝගික ජනතාවට වන්දි ගෙවීම් නැත.”

2020 වසරේදී කොරෝනා අධිවසංගතයේ බලපෑම හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය 3.5% කින් පහත වැටුණමුත්, 2021 වසරේදී 3.3%කින් වර්ධනය විය². ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම් පහත වැටීම නිසා ශ්‍රී ලංකාවට ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය වෙලඳපොළවල් වෙත ප්‍රවේශය අහිමි විය. ශ්‍රී ලංකාව හිල සංචිත භාවිතා කරමින් සිය බාහිර ණය ගෙවීම සිදුකළ අතර බැංකු අංශයෙන් ලබාගත් ණය භාවිතා කරමින් ආනයන සඳහා ගෙවීම දිගටම කරගෙන ගියේය. හිල සංචිත 2019දී ඩොලර් බිලියන 7.6 සිට 2022 ජූනි මාසයේදී ඩොලර් මිලියන 400 දක්වා අඩු විය. විදේශ විනිමය ද්‍රවශීලතා සීමාව හේතුවෙන් 2022 දෙවන කාර්තුවේ සිට, ඉන්ධන, ඖෂධ, ගෘස් සහ ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් සඳහා අවශ්‍ය යෙදවුම්වල දැඩි හිඟයක් නිර්මාණය විය. විදුලි කප්පාදුව පැය ගණන් දක්වා දීර්ඝ විය. අප්‍රේල් මුල් සතියේ මහබැංකු අධිපති අපීන් නිවාඩ් කඩරාල් සහ මුදල් ඇමති බැසිල් රාජපක්ෂ ධුරයෙන් ඉල්ලා අස්විය. නව මුදල් ඇමති ලෙස අලි සබ්‍රි හා මහ බැංකු අධිපති ලෙස නන්දලාල් වීරසිංහ පත්කරන ලදී.

2022 අප්‍රේල් 12 දා බාහිර ණය සේවා අත්හිටුවන බව මහ බැංකු අධිපතිවරයා ප්‍රකාශයට පත් කළ අතර, පසුව, ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමට සහාය වීම සඳහා නීතිමය සහ මූල්‍ය උපදේශකයන් පත් කරන ලදී. ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ සහාය ලබාගැනීම සඳහා සාකච්ඡා ආරම්භ කරන ලදී.

ජාතික පාරිභෝගික මිල දර්ශකය අනුව 2022 වසරේ මුල සිට උද්ධමනය වේගයෙන් වර්ධනය වූ අතර සැප්තැම්බර් මාසයේ 64.1%ක් විය³.

1. මවිබිම පුවත්පත, 2022 ජූනි 18
2. National Output, Expenditure and Income, 2022, Central Bank of Sri Lanka
3. <https://www.cbsl.gov.lk/en/measures-of-consumer-price-inflation>

ගෝඨාගෝගම ප්‍රහාරය

2022 ජූලි මාසයේදී නව ජනාධිපතිවරයෙකු පත් කරන ලදී. කෙසේ වෙතත්, ආර්ථික අර්බුදය දිගට ඇදෙමින් ඇති අතර දේශපාලන ආතතීන් ද ඉහළ මට්ටමක පවතී. 2022 වසර අවසානය වන විට ශ්‍රී ලංකාවේ දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය 9.2%කින් හා 2023 වසරේදී තවත් 4.2%කින් පහත වැටෙනු ඇතැයි ලෝක බැංකුව විසින් පුරෝකථනය කර තිබේ⁴.

ආර්ථික හා දේශපාලනික අර්බුදය හේතුවෙන් 2022 දෙවන කාර්තුවේදී මින් පෙර සිදු නොවූ ආකාරයේ මහජන නැගිටීමක් සිදුවිය. මෙම මහජන නැගිටීම උතුරු නැගෙනහිර පළාත් හැර දිවයිනේ අනෙකුත් ප්‍රධාන නගරවලට ද ව්‍යාප්ත වූ අතර විවිධ මහජන ක්‍රියාකාරකම් රැසක් විහිදී සිදුවිය.

නොසන්සුන් වූ පුරවැසියන් තැන තැන උද්ඝෝෂණ කරමින් සිටි අතර 2022 මාර්තු 31වෙනිදා ජනාධිපති ගෝඨාභය රාජපක්ෂ මහතාගේ මිරිතානේ පිහිටි පෞද්ගලික නිවස ඉදිරිපිට මහජන උද්ඝෝෂණයක් ආරම්භ කළහ. එහිදී ඇති වූ නොසන්සුන්තාවය හේතුවෙන් උද්ඝෝෂණ මර්දනය කිරීමට ආරක්ෂක අංශ විසින් කඳුළු ගෑස්, ජල ප්‍රහාරක රට්ටු යෙදවීමටත්, වියට සහභාගී වූ පිරිස් අත්අඩංගුවට ගැනීමටත් ක්‍රියාකරන ලදී. එම සිදුවීමත් සමගම ජනාධිපති ගෝඨාභය රාජපක්ෂ ඇතුළු රජයට එල්ලව තිබූ ප්‍රතිරෝධය තීව්‍ර විය. එහි දිගුවක් ලෙස අප්‍රේල් මස 9වනදා, ජනපති ගෝඨාභය රාජපක්ෂ තනතුරෙන් ඉවත් විය යුතුය සහ පවතින ක්‍රමය වෙනස් කළ යුතුය යන සටන් පාඨ ඉදිරිපත් කරමින් විරෝධතාකරුවන් කණ්ඩායමක් ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය අසල ගාලුමුවදොර පිටියේ වාඩිලාගෙන අඛණ්ඩ විරෝධතාවක් ආරම්භ කළහ. එම තුමියේ කුඩාරම්, අට්ටාල සකසාගත් අරගලකරුවන් එම ස්ථානය 'ගෝඨාගෝගම' ලෙස නම් කළහ. එදා සිට ගෝඨාගෝගම අරගල තුමිය අගෝස්තු 10 දක්වා ක්‍රියාත්මක විය. පසුව, මේ හා සමාන විරෝධතා ස්ථාන අග්‍රාමාත්‍ය හිල නිවස ඉදිරිපිටත්, මහනුවර, ගාල්ල, කුරුණෑගල, අනුරාධපුර ආදී නගර කේන්ද්‍ර කරගෙන විරෝධතාකරුවන් විසින් ස්ථාපිත කරන ලදී. අගමැති හිල නිවස ඉදිරිපිට ආරම්භ කරන ලද විරෝධතා ස්ථානය හඳුන්වනු ලැබුවේ 'මයිනාගෝගම' ලෙසයි. #GotaGoHome හෂ්ටැගය අරගලයේ මුල් කාලයේදී අතිවිශාල වශයෙන් සමාජ මාධ්‍ය හරහා ප්‍රචාරය කරන ලදී.

විශේෂයෙන්ම මධ්‍යම පන්තික ජන කොටස් අතරින් පැහැදැණු සාමකාමී විරෝධතා පසුව තරමක් ආක්‍රමණශීලී ස්වභාවයකින් යුක්ත වුව ද, මූලික වශයෙන් සාමකාමී විය. විරෝධතාකරුවන් විසින් පොදු ස්ථාන අත්පත් කරගෙන අඛණ්ඩව විරෝධතා දියත් කරන ලදී. ගෝල්ලේස්හි ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලයේ ප්‍රධාන පිවිසුම් දොරටුව විරෝධතාකරුවන් විසින් ආවරණය කර විය ප්‍රධානම විරෝධතා ස්ථානය බවට පත්කරන ලදී.

ඒ කාලවකනුවේදී දහස් ගණනින් පිරිස් මේ අරගලය සමග එකතු වූ අතර විවිධ අවස්ථාවන්වල මර්දනකාරී සිදුවීම්, මානව හිමිකම් උල්ලංඝනය වීම්, පහරදීම්, වධ හිංසාවට ලක්කිරීම් ඇතුළු සිදුවීම් රාශියක් වාර්තාවිය.

අප්‍රේල් 19දා කෑගල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ රඹුක්කනදී ඉන්ධන නොලැබීම සම්බන්ධයෙන් උද්ඝෝෂණය කරමින් සිටි ජනයා සහ පොලිසිය අතර ඇති වූ ගැටුමකදී පොලිස් වෙඩිතැබීම් හේතුවෙන් මරණයක් වාර්තා විය. තවත් සිවිල් වැසියන් 13 දෙනෙකු සහ පොලිස් නිලධාරීන් 20දෙනෙකු තුවාල ලද බව පොලිසිය සඳහන් කළේය⁵.

ඒ අතරින්, මැයි 9දා සිදුවූ සිදුවීම් දේශපාලනික වශයෙන් අතිශය වැදගත් වන අතර, මෙම වාර්තාවෙහි අරමුණ ඒ හා සම්බන්ධ මානව හිමිකම් උල්ලංඝනයන්, ප්‍රචණ්ඩත්වය හා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය සම්බන්ධ ගැටලු

4. Sri Lanka Development Update, October-2022, World Bank

5. <https://www.bbc.com/sinhala/sri-lanka-61150034>

අධ්‍යයනය කර වාර්තා කිරීමයි. එවැනි ගැටලු රාශියක් මෙහිදී අප විසින් හඳුනාගෙන තිබේ. රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති තීරණ සඳහා මහජන සහභාගීත්වය හා මහජනයා රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති භාරගන්නා ආකාරය පිළිබඳ බරපතල ගැටලුවක් අප හිරික්ෂණය කරන අතර, මහජන උද්ඝෝෂණ, හැඟිටීම් හා ඒ ආශ්‍රිත ප්‍රවණ්ඩත්වය හා මර්දනය සඳහා හේතු වන ප්‍රධාන ප්‍රශ්නය සහභාගීත්ව ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ ගැටලුවක් ලෙස පෙනීයයි.

අප්‍රේල් 9 සිට ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය අසල පැවති උද්ඝෝෂණය සාමකාමී එකක් යයි මූලික පිළිගැනීමක් තිබේ. එහෙත්, එහි කිසියම් ආක්‍රමණකාරී ස්වභාවයක් තිබූ අතර අඛණ්ඩව දින 100කට වැඩි කාලයක් ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලයේ ප්‍රධාන පිවිසුම ආවරණය කර සටන් පාඨ කීම, විරෝධය පළකිරීම, රැස්වීම් පැවැත්වීම, සාකච්ඡා හා සංස්කෘතිකාංග ඇතුළු විවිධ වැඩසටහන් පැවැත්වීම සිදුවිය. ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය ආසන්නයේ නම් කර තිබූ උද්ඝෝෂණ ස්ථානය කඳවුරු භූමියක් බවට පත්කරන ලදී. එහි ආදර්ශ ගම්මානයක් පිහිටුවන ලද අතර, ඒ හා සම්බන්ධ සංවිධාන, ආර්ථික, සැපයුම් හා සන්නිවේදන ක්‍රියාවලියක් ද දක්නට ලැබිණි.

සමස්තයක් ලෙස ගත් කල විකල්ප දේශපාලන භාවිතාවක් පිළිබඳ දළ අදහසක් හා සංවාදයක් එහි දක්නට ලැබිණි. එය මූලික වශයෙන් සාමකාමීය. එහෙත්, ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලයේ ආරක්ෂාව, පොදු ස්ථාන ආක්‍රමණය, ශබ්ද දූෂණය ආදිය සම්බන්ධ හිතීමය ගැටලු රැසක් ද එහි දක්නට ලැබේ.

ගාලුමුවදොර නිර්පාක්ෂික අරගලකරුවන් සමග තමන් හමු වී සාකච්ඡා කිරීමට සූදානම් බව අග්‍රාමාත්‍ය මහින්ද රාජපක්ෂ මහතා අප්‍රේල් 13 දා නිවේදනය කළේය. එහෙත්, තමන් එම සාකච්ඡාව ප්‍රතික්ෂේප කරන බව පවසමින් විරෝධතාවයේ නිරත පිරිස අග්‍රාමාත්‍යවරයා වෙත යැවූ බව සඳහන් පිළිතුරු ලිපි කිහිපයක් ඉන්පසු සමාජ මාධ්‍ය ඔස්සේ සංසරණය වූ අතර ඒ පිළිබඳව උද්ඝෝෂණ භූමියේ රැඳී සිටි පිරිස ද ප්‍රතිචාර දැක්වූහ. කිසිදු සාකච්ඡාවක් අවශ්‍ය නොවන බවත්, වහාම පාර්ලිමේන්තුවේ 225 දෙනා ඉල්ලා අස්වී යා යුතු බවත් කියැවිණි. අගමැතිවරයාගේ ආරාධනය භාසයට ලක්කරන අන්දමේ නිරූපණයක් ද විරෝධතා භූමියේ ප්‍රදර්ශනය කරන ලදී.

නිර්පාක්ෂික අරගලකරුවන් අග්‍රාමාත්‍යවරයාට ලබාදුන් පිළිතුර පිළිබඳ අදහස් දක්වමින් මැතිවරණ කොමිෂන් සභාවේ හිටපු සභාපති මහින්ද දේශප්‍රිය පැවසුවේ තරුණ අරගලකරුවන් අගමැතිවරයා සමග සාකච්ඡා කළ යුතු බවයි. සිය නිල පෞද්ගලික ථේස්බුක් ගිනුමේ සටහනක් තබමින් ‘‘සාකච්ඡාවට ආණ්ඩුව කැමති වීම අරගලයේ ජයකි. සාකච්ඡා අරගලයේ වැදගත් උපායමාර්ගයක් බැවින් ‘තාරුණ්‍යය’ එය ප්‍රතික්ෂේප නොකළ යුතුය,’’ යි ප්‍රකාශ කළේය⁶.

ජනාධිපති ගෝඨාභය රාජපක්ෂ හා අරගලකරුවන් අතර පළමුවරට සාකච්ඡාවක් වාර්තා වූයේ ජූනි 1 දාය.

විරෝධතාකරුවන් විසින් ජූලි 9 දා ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය ආක්‍රමණය කළ අතර ඉන් පසු ජනාධිපති ගෝඨාභය රාජපක්ෂ ඉල්ලා අස්විය. අගමැති රනිල් වික්‍රමසිංහ වැඩබලන ජනාධිපති ධුරයට පත්වූ අතර පසුව පාර්ලිමේන්තුවේ පැවති මැතිවරණයකින් ජනාධිපති ධුරයට තේරී පත්විය. ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලයේ එහි රැඳී සිටි පිරිස් ජූලි 22 දා පොලීසිය හා හමුදාව විසින් ඉවත් කරන ලදී. අගෝස්තු 12 දා ඉතිරි කුඩාරම් හා වෙනත් දේ ද ගාලු මුවදොර පිටියෙන් ඉවත්කරන ලදී.

ගාලුමුවදොර ජනාධිපති කාර්යාලය අසල උද්ඝෝෂණ භූමිය මෙන්ම සෙසු උද්ඝෝෂණ ස්ථාන ද ඇතුළුව සමස්ත විරෝධතා ව්‍යාපාරය තුළම දැකිය හැකි පොදු ලක්ෂණ කීපයක් තිබේ.

6. <https://www.facebook.com/wwm.deshapriya>

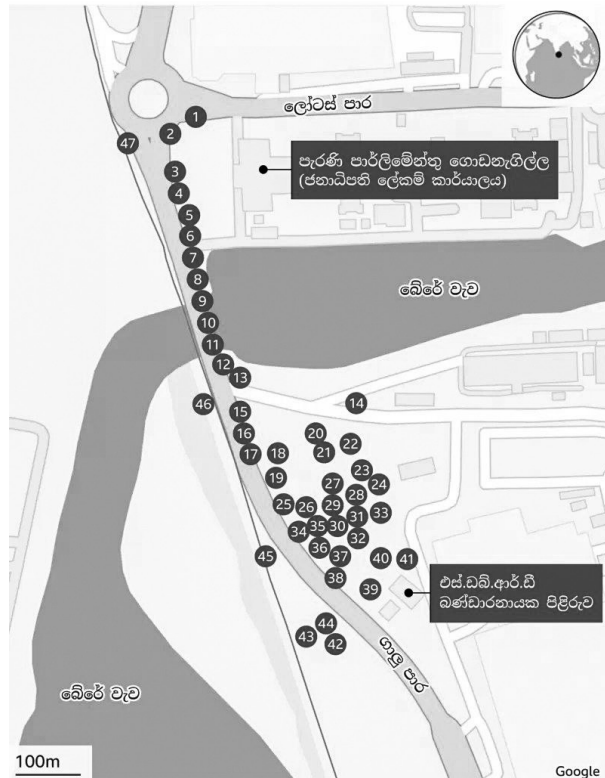
ගෝඨාගෝගම ප්‍රහාරය

- දිවා රාත්‍රී අඛණ්ඩ විරෝධතා
- රටේ ජනතාවගෙන් විශාල පිරිසක් කිසියම් ආකාරයකින් හෝ මෙම උද්ඝෝෂණවලට සම්බන්ධ වීම
- මූලික හේතුව ආර්ථික දුෂ්කරතා
- නිර්පාක්ෂිකබවට ප්‍රමුඛතාව
- දේශපාලන පක්ෂ තම බහුජන අක්ෂයන් ඔස්සේ උද්ඝෝෂණය සමග සම්බන්ධ වීම
- ආණ්ඩුව, ජනාධිපතිවරයා, අගමැතිවරයා, මුදල් ඇමති බැසිල් රාජපක්ෂ, කැබිනට් මණ්ඩලය, මහබැංකු අධිපති වැනි රාජ්‍ය නිලධාරීන්, පාර්ලිමේන්තුවේ මන්ත්‍රීන් 225ම හා ඇතැම් විට ජවිපෙ මන්ත්‍රීන් තිදෙනා ඉවත් කර 222දෙනාම ඉල්ලා අස්විය යුතුය යන ඉල්ලීම
- 'ගෝඨා පිස්සෙක්' යයි හඳුන්වමින් ජනාධිපතිවරයා මානසික රෝගියකු ලෙස සඳහන් කරමින් ඉල්ලා අස්වන්නැයි බලකිරීම
- මුදල් ඇමති බැසිල් රාජපක්ෂ කපුටා ලෙසින් නම් කරමින් සිදුකළ විරෝධය
- අගමැති මහින්ද රාජපක්ෂගේ වයස පදනම් කරගෙන ඔහුට නාති මයිනා ලෙස විරෝධය පළකරමින් වයස්ගත පුද්ගලයන් රාජ්‍ය පාලනයෙන් ඉවත් වී තරුණ බලවේග වෙත පාලනය භාරදිය යුතු බවට උද්ඝෝෂණය කිරීම
- 'අරගලය' ලෙස හැඳින්වුණ උද්ඝෝෂණ ක්‍රියාවලිය ඔස්සේ පොදු නායකත්වයක් ඉදිරියට නොපැමිණීම
- සාකච්ඡා සඳහා සූදානමක් නොතිබීම
- ආණ්ඩුව ඉල්ලා අස්වීමෙන් පසු කුමක් සිදුවිය යුතුද යන්න සම්බන්ධයෙන් උද්ඝෝෂණකරුවන් පාර්ශ්වයෙන් එක් මතයක් ඉදිරිපත් නොවීම
- ක්‍රම වෙනසක් පිළිබඳ සංවාදයක් සිදුවීම
- ඉන්ද්‍රිය ණය හේතුවෙන් තෙල් හිඟය යම්දුරකට මගහැරීමත් සමග උද්ඝෝෂණවල තීව්‍රතාව යටපත් වී නැවතත් හිඟයන් සමග තීව්‍ර වීම

ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය අසල 'ගෝඩාගෝගම' ලෙස නම්කරන ලද විරෝධතා ස්ථානයේ සිතියම⁷

ගෝඩා ගෝ ගම (දළ සිතියම)

මෙම සිතියම විරෝධතා භූමියේ සිට එහි ස්ථාපිත ස්ථාන වල පිහිටීම නිරීක්ෂණය කොට නිර්මාණය කරන ලද දළ සැලැස්මකි. සිතියම සකස් කරන ලද මොහොතේදී පැවති ස්ථාන පමණක් මෙහි ඇතුළත් කොට ඇත. මෙය පළ කරන මොහොත වනවිට එහි යාවත්කාලීන වීම් සිදුවී තිබිය හැකිය.

ස්ථාන පිහිටීම දළ වශයෙන්

1. ඇතුළුවීම	17. ජල ටැංකි	34. ආයුර්වේද වෛද්‍ය මධ්‍යස්ථානය
2. ජනමාධ්‍යවේදීන්ට යුක්තිය - විශාල පුවරු සහ වෙනත් බැනර්	18. ජල සහ ආහාර සැපයුම් රැස්කිරීම සහ බෙදාහැරීම් මධ්‍යස්ථානය - 2	35. මාධ්‍ය මධ්‍යස්ථානය
3. ජල සහ ආහාර සැපයුම් රැස්කිරීම සහ බෙදාහැරීම් මධ්‍යස්ථානය - 1	19. ගෝඩා ගෝ ගම නාම පුවරුව	36. ශාන්ත ජෝන් ගිලන්රට සේවිය
4. අරගල භූමිය	20. එළිමහන් රහස්‍ය පීඨය	37. පාස්කු චින්දිතයන් වෙනුවෙන් නිර්මිත Easter Egg
5. සත්‍යග්‍රහය	21. ජල ටැංකි	38. තරුණ මධ්‍යස්ථානය
6. අන්තර් විශ්වවිද්‍යාලීය හික්ෂු බල මණ්ඩලය	22. හීනි සභාය 1 (truck)	39. මහජන වේදිකාව
7. අන්තර් විශ්වවිද්‍යාලීය ශිෂ්‍ය බල මණ්ඩලය	23. කඳුළු ගෘහ සිනමා හල	40. කඳවුරු භූමිය
8. සමාජවාදී තරුණ සංගමය	24. මුළුතැන්ගෙය	41. ස්නානය කරන ස්ථානය
9. රණවිරුගම	25. මානසික සෞඛ්‍ය සභාය	42. වික්‍රාගාරය
10. ජල පිරවුම් මධ්‍යස්ථානය	26. ශ්‍රී ලංකා රතු කුරුස සංගමය	43. කඳවුරු භූමිය
11. මහජන පෙත්සම් අත්සන් කිරීමේ ස්ථානය	27. මහජන සරසවිය	44. පාස්කු චින්දිතයන් වෙනුවෙන් කළ ස්මාරකය
12. ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් සඳහා තරුණයින්	28. පාසැල	45. චිත්‍ර, කලාකාරී සහ මහජන අත්සන්
13. ජනතා අත්සන් ප්‍රදර්ශන පුවරුව	29. ප්‍රස්තකාලය	46. විරෝධතා භූමිය
14. වැසිකිළි	30. සූර්ය කෝෂ විදුලි ජනකය	47. Gota Go Home විදුලි පුවරුව
15. ජ්‍යෙෂ්ඨ ප්‍රතිවක්‍රමණය (Zero Plastic)	31. හීනි සභාය 2	
16. බලහත්කාරයෙන් අතුරුදහන් කරවූවන්ගේ ද්‍රෝහීන්	32. ළමා සුරැකුම් සහ චිත්‍ර ඇඳීමේ මධ්‍යස්ථානය	
	33. ඝාතනයට ලක්වූ පුද්ගලයින් සඳහා ස්මරණ ස්ථානය	

7. <https://www.bbc.com/sinhala/sri-lanka-62489563>

ගෝඩාගෝගම ප්‍රහාරය

ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය අසල විරෝධතා භූමියේ ගුහල් සිතියමක්⁸

8. <https://earth.google.com/web/search/Galle+Face+Green,+Colombo/@6.92883804,79.84343759,5.58128103a,188.29019327d,35y,170.75679352h,59.99943915t,0r/data=CigiJgokCfCmJIWUohtAEdFcXghqnBtAGenpWX1P91NAIbZX-VWeA9INA>

2022 මැයි 9 දා අරලියගහ මන්දිරයේ රැස්වීම

අග්‍රාමාත්‍ය මහින්ද රාජපක්ෂ මහතා ධුරයෙන් ඉල්ලා අස්විය යුතු බවට ආණ්ඩුව ඇතුළෙන්ම හඬක් මතු වූ අතර මැයි 06 දින සවස පැවති කැබිනට් රැස්වීමේදී ජනාධිපතිවරයා විසින් සෘජුවම අග්‍රාමාත්‍යවරයාට ධුරයෙන් ඉවත් වන ලෙස ඉල්ලා සිටි බව ප්‍රචාරය විය. ඒ සමගම මැයි 9 සදාදා දිනයේ අග්‍රාමාත්‍යවරයා විශේෂ ප්‍රකාශයක් කරමින් ඉවත්වන බවට ප්‍රවකත් රට පුරා ප්‍රචාරය විය.

මැයි 9 දින පාලක ශ්‍රී ලංකා පොදුජන පෙරමුණේ පළාත් පාලන නියෝජිතයන්, හිටපු මැතිඇමතිවරුන් සහ ආධාරකරුවන් පිරිසක් අරලියගහ මන්දිරය වෙත පැමිණි තිබුණේ හිටපු අග්‍රාමාත්‍ය මහින්ද රාජපක්ෂ මහතාට සිය ධුරයෙන් ඉවත් නොවන ලෙස ඉල්ලා සිටීමටය. ජෝන්ස්ටන් ප්‍රනාන්දු, සනත් නිශාන්ත, රෝහිත අබේගුණවර්ධන හිටපු අමාත්‍යවරුන් ඇතුළු පිරිසක් මෙම හමුව කැඳවීමට මූලිකත්වය ගත් බව වාර්තා වේ. ජෝන්ස්ටන් ප්‍රනාන්දු, නාමල් රාජපක්ෂ, සනත් නිශාන්ත, මිලාන් ජයතිලක, ගාමිණී ලොකුගේ, සම්පත් අතුකෝරළු, සී.බී රත්නායක, පවිත්‍රා වන්හිආරච්චි, ඉන්දික අනුරුද්ධ හේරත්, සංජීව විදිරිමාන්න යන මැති ඇමතිවරු ද හිටපු පළාත් සභා මන්ත්‍රී උපාලි කොඩිකාර, මොරටුව නගරාධිපති සමන්ලාල් ඇතුළු මහජන නියෝජිතයන් රැසක් වියට සහභාගී වූහ.

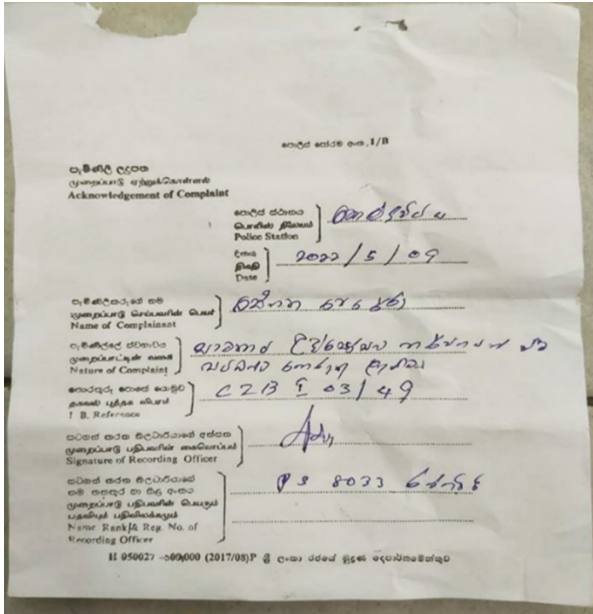
විහිදි දේශපාලඥයන් සහ විවිධ වෘත්තීය සමිති නායකයන් ආදීන් විසින් පැමිණි සිටි පිරිස ආමන්ත්‍රණය කරන ලදී. එම අවස්ථාවේ අග්‍රාමාත්‍ය මහින්ද රාජපක්ෂ මහතා රැස්වීම ආමන්ත්‍රණය කරමින් ප්‍රකාශ කළේ අභියෝගයක් හමුවේ පළා යන සිරිතක් තමා හට නොමැති බවය. අවසාන වශයෙන් ඔහු තමන් ධුරයෙන් ඉවත් විය යුතුද නැද්ද යන ප්‍රශ්නය පැමිණ සිටි පිරිසට යොමු කළ අතර වියට ඔල්වරසන් මැද පිළිතුර ලෙස ලැබුණේ අග්‍රාමාත්‍යවරයාට ඉවත් නොවන්න යන ඉල්ලීමයි.

ඉන් පසුව ශ්‍රී ලංකා පොදුජන පෙරමුණේ කුරුණෑගල පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රී ජෝන්ස්ටන් ප්‍රනාන්දු මහතා කතාකරමින් මහින්ද රාජපක්ෂ මහතා අග්‍රාමාත්‍ය ධුරයෙන් ඉවත් වුවහොත් දේශපාලනික අර්බුදයක් ඇතිවන බැවින් ධුරයෙන් ඉවත් නොවිය යුතු බවත්, වියට සියලු දෙනා විරුද්ධ බවත් ප්‍රකාශ කළේය. ඔහු ඉතා පැහැදිලිවම 'මයිනාගෝගම' යන නම සඳහන් කළ අතර 'සටන ආරම්භ කරමු!' 'ජනාධිපතිතුමාට ඒක කරන්න බැරි නම් අපි ඔක්කොම අයිති කරනවා!' යැයි පැවසුවේය. 'හිටපු අගමැතිතුමාට නින්දා අපහාස කරනවා, අරලියගහ මන්දිරය ළඟම මයිනාගෝගම නමින් ගමක් අරඹලා. ජනාධිපතිවරයාට බැරිනම් අපි ඒක සුද්ද කරන්නම්,' යනුවෙන් හිටපු ඇමති ජෝන්ස්ටන් ප්‍රනාන්දු පැවසූ බව අධිකරණයේදී ද වාර්තා විය.

ඉන්පසුව එම හමුවට සහභාගී වූ පිරිසෙන් කොටසක් ඉතා කලහකාරී අන්දමින් පළමුව අරලියගහ මන්දිරය හෙවත් අගමැති නිල නිවස අසල් පිහිටි විරෝධතා භූමියටත් පසුව ගාලු මුවදොර පිටියේ ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය ආශ්‍රිතව පිහිටි වුණ විරෝධතා භූමියටත් ප්‍රවණ්ඩ ප්‍රහාර විල්ල කළහ. එම ප්‍රහාරයේ මූලික අරමුණ ලෙස පෙනෙන්නේ ජනාධිපතිවරයාටත්, අග්‍රාමාත්‍යවරයාටත් ධුරයෙන් ඉවත් වන්න යැයි දැඩිව අරගලයේ නිරතවන පිරිස් මැර බලයෙන්, බියවැද්දීමෙන් මර්දනය කර රජයට ඇති ප්‍රතිරෝධය නැවැත්වීම ය.

9. <https://youtu.be/pMo4uRT3IEI>

2022 මැයි 9 දා ගාලුමුවදොර ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය අසල උද්ඝෝෂණ ස්ථානයට පහරදීම

මැයි 8 වනදා වනවිට අරගල භූමියේ සිටි ඇතැම් කණ්ඩායම්වලට සඳුදා දින යම් සිදුවීමක් සිදුවිය හැකියැයි තොරතුරු ලැබී තිබුණි. එම නිසා මෙවැනි පහරදීමක් ඇතිවේ යැයි සිතා ජනතා නීතිඥයෝ සංවිධානය වෙනුවෙන් සේනක පෙරේරා නීතිඥවරයා මැයි 9 වන දින උදෑසන කොල්ලුපීටිය පොලීසියට පැමිණිල්ලක් කර තිබුණේ අරලියගහ මන්දිරයේ පැවැත්වීමට නියමිතව තිබෙන හමු වීමෙන් අනතුරුව මෙවැනි ගැටුමක් ඇතිවිය හැකි බැවින් එම ගැටුම වළක්වා ගැනීමට කටයුතු සූදානම් කරන ලෙස ඉල්ලා සිටීමයි¹⁰.

මැයි 9 දා අරලියගහ මන්දිරය අසල විරෝධතා ස්ථානයට ප්‍රහාර වල්ලවෙද්දී ගාලු මුවදොර විරෝධතා භූමියට පැමිණි බස්නාහිර පළාත භාර නියෝජ්‍ය පොලිස්පති දේශබන්දු තෙන්නකෝන් එම ස්ථානයේ

රැඳී සිටින පිරිස්වල ආරක්ෂාව පිළිබඳව කටයුතු කරන බව පැවසුව ද එය ඵලසහ ඉටු වූයේ නැත.

ගෝදාගෝගමට පහර දෙන මොහොතේ එහි විශාල පිරිසක් නොසිටි අතර එක්වරම අරගල භූමියට කඩා වැදුණු පිරිස විසින් කලා ස්මාරක, ප්‍රචාරක පුවරු සහ කුඩාරම් ආදිය කඩා දැමීමටත්, ඇතැම් ඒවා ගිනිබත් කර දැමීමටත් කටයුතු කළහ. නිරායුද විරෝධතාකරුවන් බහුතරයක් පහරකෑමට ලක්ව තුවාල ලැබූ බව එම ස්ථානයේ ඒ මොහොත වන විට රැඳී සිටි අරගලකරුවෝ ප්‍රකාශ කර සිටිති. ප්‍රහාරය මැඩපත්වා ගැනීම සඳහා ප්‍රමාණවත් පොලිස් නිලධාරීන් පිරිසක් එම ස්ථානයේ සිටියේ නැත.

පොලීසියේ පහර කෑමට ලක්ව රෝහල්ගත වීමට සිදු වූ තරුණියක වන නිලුශා අම්පාර ප්‍රදේශයේ පදිංචිකාරියකි. ඇය පවසන පරිදි මැයි 9 වනදා වන තුරු දින 21ක් අරගල භූමිය තුළ කුඩාරම් අටවාගෙන සිට ඇති අතර මැයි 9 වනදා ගෝදාගෝගමට කඩා වැදුණු පිරිස විසින් එම තාවකාලික කුඩාරම් කඩා ඉවත් කර දමා ඇතැම් ඒවා ගිනිතබා ඇත. ගෝදාගෝගමට කඩා වැදුණු පිරිසගෙන් එල්ල වූ ප්‍රහාරවලට අමතරව ඒ මොහොතේ දී අරගලය භූමියේ සිටි විරෝධතාකරුවන් හට පොලීසිය විසින් එල්ල කරන ලද ප්‍රහාරවලට ද මුහුණ දීමට සිදු වූ බව ඇය පවසයි. නිලුශා පවසන පරිදි ඇයගේ මිතුරියකට ගෝදාගෝගමට අරලියගහ මන්දිරයේ සිට කඩා වැදුණු පිරිසගෙන් කෙනෙකු පහර දෙමින් සිටියදී ඇය තම මිතුරියව බේරාගන්නට ගිය අවස්ථාවේදී ඇයට පොලිස් නිලධාරියෙක් පහරදී තිබේ. අනතුරුව ප්‍රහාරයෙන් ඇති වූ හානිය හේතුවෙන් නිලුශා කොළඹ ජාතික රෝහලට ඇතුළත් වූවාය.

පහරදීම සිදුවූ අවස්ථාවේදී ගෝදාගෝගම රැඳී සිටි වෛද්‍ය ශිෂ්‍යයෙකු වන අනුෂ්ක ගයාන් ලක්මාල් මේ පිළිබඳ දක්වන අදහස වන්නේ පොලු මුගුරු රැගෙන අරලියගහ මන්දිරය දෙසින් පැමිණි පිරිස ප්‍රචණ්ඩකාරී ලෙස හැසිරෙමින් ගෝල්ෆේස් අරගල භූමියේ ඉදිකර තිබූ කුඩාරම් වලට අලාභහානි කරමින් සිටියදීත් තත්වය සාමකාමී අතට මෙහයවන්නට පොලීසිය සහ ආරක්ෂක අංශ මැදිහත් නොවූ බවයි. ප්‍රහාරය එල්ල වන බව ආරංචි වූණ අවස්ථාවේදී ඒ අවට කාර්යාලවල සේවය කළ පිරිස් ඉතා ඉක්මනින් අරගල භූමිය වෙත ඇදුණු බවත් කලහකාරී පිරිස පාලනය වූයේ ඵලසහ අරගල භූමිය ආරක්ෂා කර ගැනීම පිණිස පිටතින් ආ පිරිස හේතුවෙන් බවත් ඔහු ප්‍රකාශ කරයි.

10. <https://youtu.be/JSg-Buv9hJo>

විදින ප්‍රහාරයට ලක් වූ අංක 96, චිකම්බුගම, සෙවණගල පදිංචි පී. ශාලික අනුරංග පවසන්නේ ප්‍රහාරය වල්ල වන විට ගෝල්ලේස් අරගල තුළ 48 කට ආසන්න පිරිසක් සිටි බවයි. පළමුවෙන්ම අරලියගහ මන්දිරය දෙසින් පැමිණි පිරිස විනාශ කර ඇත්තේ සුපීන් රත්නායක චිත්‍ර ශිල්පියාගේ චිත්‍ර තිබූ සහ ඔහු රැඳී සිටි කුඩාරමයි. ඉතා විශාල පිරිසක් ගෝඩාගෝගම දෙසට ඇදී ඇති අතර ඒත් සමඟම සැලකිය යුතු පොලිස් හටයන් කණ්ඩායමක් ද ඒ දෙසට පැමිණ ඇත. ඔහු පවසන අන්දමින් ගැටුම නිරාකරණය කිරීමට හැකි උපරිම තත්වයක් ආරක්ෂක අංශවලට තිබුණුමුත් ප්‍රචණ්ඩකාරී ලෙස හැසිරුණු දෙදෙනෙකුට ආසන්න පිරිසට වරෙන්ඩ් ඒ මොහොතේ ඔවුන් කිසිදු ක්‍රියාමාර්ගයක් ගෙන නොමැත. අනුරංග ප්‍රහාරයට මැදිව තිබෙන්නේ ඔහුගේ සගයෙකු ප්‍රචණ්ඩකාරීන්ගේ ග්‍රහණයෙන් බේරාගන්නට ගිය අවස්ථාවේදී බව ඔහු ප්‍රකාශ කරයි. ඔහුගේ හිස ප්‍රදේශයට යකඩ පොලු පහරක් වල්ල වී ඇති අතර ඒ ප්‍රහාරයේ බරපතලකම හෙතුවෙන් ඔහුව ශල්‍යකර්මයකට භාජනය කරන ලදී. එම ශල්‍යකර්මයෙන් ඔහුගේ හිස් කබලෙන් කොටසක් ඉවත් කිරීමට සිදු වී තිබිණි. එම වල්ල වූ ප්‍රහාරය හේතුවෙන් ඔහුගේ වම් අත ද අංශභාග තත්වයකට පත්ව ඇත. දින 14ක කාලයක් ඔහු ජාතික රෝහලේ ප්‍රතිකාර ලබා ඇති අතර ඔහුව රෝහලට ඇතුළත් කළ මුල් අවධියේ ප්‍රතිකාර ලබා ඇත්තේ දැඩි සත්කාර ඒකකයේ බව ඔහු ප්‍රකාශ කර සිටියි.

"විශ්ව ඔහුගේ දුරකථනයෙන් සජීවී දුර්ශන ලබා ගන්නා විට මැරයන් ඒ දෙසට ගමන් කරන අයුරු මම දැක්කා. මම දැක්කා මිනිස්සු වියාට ගහන්න වනවා. මම පිළිමය අසල ඉඳන් විශ්වව බේරා ගැනීමට ගියා. පොලිස් නිලධාරීන් දෙදෙනෙක් මාව අල්ලාගෙන ඉන්නකොට කවුරුහරි පිටිපස්සෙන් ඇවිත් මට පහර දුන්නා. විශ්ව කවුද කියලා මම දැනගෙන හිටියේ නැහැ. මම දැනගෙන හිටිය එකම දේ ඒ මැරයෝ ඔහුට පහර දෙන්න යන බව විතරයි," ඔහු සිහිපත් කළේය.

අනුරංග විශ්ව ලෙස හඳුන්වන අම්බලන්තොට ප්‍රියංග විශ්වපීත් සභාය අධ්‍යක්ෂවරයකු ලෙස ටෙලිනාට්‍යවල

සේවය කරන අතරම සමාජ සේවයේ, රැක් රෝපණයේ සහ අඩු වරප්‍රසාද ලත් ප්‍රජාවන්ට උපකාර කිරීමේ ද යෙදෙයි. ඔහු ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය ඉදිරිපිට උද්ඝෝෂණයේ යෙදුන පිරිස අතරින් කෙනෙකි. "මැයි 9 වනදා අපට ගාලු මුවදොර ලොකු සෙනගක් හිටියේ නැහැ. පෙරවරු 10ට පමණ අපට ආරංචි වුණා හිටපු අගමැතිතුමාගේ ආධාරකරුවන් පිරිසක් අරලියගහ මන්දිරයේ සිට ගාලු මුවදොර උද්ඝෝෂකයන්ට පහර දෙන්නට යනවා කියලා. ඊට පස්සේ අපි පුළුවන් තරම් සෙනග එකතු කරලා මිනිස් දුම්වැලක් හැදුවා. මම ගෝඩාගෝගම පැත්තට යනකොට දැක්කා

කුඩාරම් ගිහි තියලා, මැරයෝ මිනිස්සුන්ට ගහන විදින. මට සියල්ල විඳියේ ගත කිරීමට අවශ්‍ය වුණ නිසා මම සජීවී කැමරාව ක්‍රියාත්මක කර ඉදිරියට ගියා. එතකොට මේ මැරයෝ කාට හරි පහර දෙන්න හදනවා දැකලා මම ඒ පැත්තට ගියා. එතකොටයි මට තේරුනේ එතන ඉන්නේ මම විතරයි කියලා. මැරයෝ මම හිටපු පැත්තට වනවා දැකලා මම දුවන්නට පටන් ගත්තා. ඊට පස්සේ පස් දෙනෙක් විතර එකතු වෙලා මට පහර දුන්නා. ඔවුන් මගේ බෙල්ලට සහ මුහුණට තමයි පහර දුන්නේ මම මැරෙයි කියලා මට හිතුණා.

ගෝඩාගෝගම ප්‍රහාරය

මට මතකයි කැරලි මර්දන පොලීසියේ නිලධාරියෙක් මා ළඟට ඇවිත් මට නැගිටින්න උදව් කළා," යි ඔහු සිහිපත් කළේය.

පසුව විශ්ව දින තුනක් රෝහල්ගතව සිට ඇත. "මම රෝහලෙන් පිටව ගිය විගස මම ගෙදර නොගොස් විරෝධතා ස්ථානයට පැමිණියා. මාව ඩිස්චාජ් කළාට පස්සේ මට ගහපු පස්දෙනාගෙන් දෙදෙනෙකුට මම හඳුනාගත්තා. ඔවුන්ගේ සියලු විස්තර ලබාගෙන මම ඒවා පොලීසියට ඉදිරිපත් කළා. පසුව ඔවුන් අත්අඩංගුවට ගත්තා. ඒත් අනෙක් තිදෙනා මෙතෙක් අත්අඩංගුවට ගෙන නෑ."

අනුරාධපුරයේ තානායම්කුලම පදිංචිකරුවකු වූ කේ. එම් ඉඳුනිල් සෙනරත් බණ්ඩාර ද මැයි 9 ප්‍රහාරයෙන් බරපතල තුවාල ලැබුවේය. "මැයි 9 වෙනිදා ගාලු මුවදොර උද්ඝෝෂණ භූමියේ සෙනඟ අඩුයි. අපි ඩ්‍රෝන යානයක් දැක්කා, ඒක අපට පහරදීමට පැමිණි අය විසින් එවා ඇති බවට අපි සැක කරනවා. අපිට පහර දෙන්න එන මැරයන් ගැන අපි පොලීසියට දැනුම් දුන්නා. අට දෙනෙකු පමණ තරණ කුඩාරම දෙසට යන අයුරු මම දැක්කා ඔවුන් අතර පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රී මීලාන් ජයතිලක ද සිටියා. මම පැහලා යන්න හැදුවා ඒ අවස්ථාවේ මට පහර දුන්නා. මගේ හිසට සහ කොන්දට පහරවල් වැදුනම මම වැටුණා. මට ඇවිදීමට බැරි බවත් හුස්ම හිරවීමක් දැනුණු බවත් මට වැටහුණා. ඊට පස්සේ යාළුවෙක් මාව ඉස්පිරිතාලෙට එක්කගෙන ගියා" බණ්ඩාර සිහිපත් කළේය.

බණ්ඩාරගේ පාද අඩපණ වී ඇති අතර වෛද්‍ය වාර්තා අනුව ඔහුගේ සුෂ්‍රමිභාවෙහි ආබාධයක් ඇති වී තිබේ.

වනජීවී ජායාරූප ශිල්පිනියක වන මධුශා නිශාන්ති ද මෙම විරෝධතාව පටන් ගත් දිනවල සිටම එතැන රැඳී සිට ඇත. මැයි 9 දා එම ස්ථානයේ ප්‍රමාණවත් පොලිස් නිලධාරීන් ප්‍රමාණයක් හෝ ගැටුම වැළැක්වීමට අවශ්‍ය මාර්ග බාධක හෝ හරිහැටි යොදා නොතිබූ බව මධුශා පවසා සිටියි. තව දුරටත් ඇය කියා සිටියේ ඇතින් ඔවුන්ට කෑගහගෙන එන සද්දය ඇහුණු බවත්, එම පිරිස පොලු අරගෙන දුවගෙන ආ බවත් ය. පෙර දවස් කිහිපයේ වැස්සට තෙමුණු නිසාවෙන් ඇය අසනීප වී සිටි බැවින් රතු කුරුස කඳවුර පැත්තට ගොස් බේරීමට ඇය උත්සාහ කර ඇත. නමුත් ඔවුන්ගේ අත්‍යවශ්‍ය භාණ්ඩ වගයක් ගැනීමට ඇති බව මතක් වූ නිසාවෙන් ඔවුන් රැඳී සිටි කුඩාරම අසලට ගිය පසුව පොල්ලක් අතේ තිබාගෙන සිටි වැඩිහිටි පුද්ගලයෙක් ඇයට බැන වැදී ඇත්තේ "උඹලට අපි යන්න කිව්වා නේද? දැන් ඉතින් ගුටි කාපන්," යනුවෙන් පවසමිනි. එම පුද්ගලයා ඇයට පහර නොදුන් බවත් ඒ සමඟම තව පිරිසක් පැමිණ එහි සිටි සියලු දෙනාටම පහර දුන් බවත් ඇය ප්‍රකාශ කර සිටියි. අවසාන වශයෙන් ඇය ප්‍රකාශ කර සිටියේ කිසිදු පොලිස් නිලධාරියෙක් ඔවුන්ව බේරාගැනීමට නොපැමිණි බවය.

ගෝල්ලේස් අරගලයේ ආබාධිත යුද සෙබළුන් ද කුටියක රැඳී සිට ඇති අතර පහරදීමට පැමිණි කළහකාරී පිරිස ඔවුන්ට ද පහරදුන් බව කහවත්ත ප්‍රදේශයේ සිට පැමිණ මෙම විරෝධතාවට සම්බන්ධ වී සිටි තරණයෙකු වන ධනංජය නාමල් තරණයා පවසයි. "ඇතැම් ආබාධිත යුද සෙබළුන් ඉස්සරහට ගිහින් හිටියා. කලහකාරී පිරිස කඩා වැදිලා ඉවක් බවක් නැතිව යකඩ පොලුවලින් හැමෝටම ගහගෙන ගියා. ඒ ආබාධිත සෙබළුන්ට පවා ගැහුවා. ගල්වලිහුත් ගැහුවා. ගල් වැදිලා මටත් සුළු තුවාල කීපයක් වුණා. සහන් නිශාන්ත සහ සමන් ලාල් ප්‍රනාන්දු එතනට කලහකාරී පිරිස සමඟ ඇවිල්ලා ඔවුන්ට ඒවා විනාශ

කරන්න ඉඩ දීමා බලාගෙන ඉන්නවා අපි දැක්කා.”

මෙම දේශපාලනඥයන් ද පොලු මුගුරු තබාගෙන සිටි බව ඔහු පවසයි. එම තත්වය පාලනය කරගැනීමට පොලීසියට හෝ විශේෂ කාර්ය බලකා නිලධාරීන්ට නොහැකි වූ බව ධනාත්මක පවසයි. “අපි බස් හෝල්ට් එකක් පිටිපස්සට කොටු වෙලා හිටියේ. එතැන 25ක පමණ පිරිසක් තමයි සිටියේ. උද්ඝෝෂණයක් විසිරුවන්න හැකි තරම් ආරක්ෂක අංශ එතැනට කැඳවලා හෑ කියලා අපට පැහැදිලිවම පෙනුණා. එතැන රාජකාරියේ යොදවා සිටි පොලිස් නිලධාරීන්ගෙන් සහ විශේෂ කාර්ය බලකා නිලධාරීන්ගෙන් එතැන පාලනය ගිලිහිලා තිබුණේ. ඔවුන්ගේ ඒ හැසිරීමත් එක්ක වගේම එතැනට ප්‍රමාණවත් පොලිස් නිලධාරීන් යොදවා නොතිබුණු නිසා පැහැදිලියි මේ සිද්ධිය සිතා මතා කළ එකක් කියලා. අපි සැහෙන්න අමාරුවෙන් තමයි එතැනින් අපේ ජීවිතය බේර ගත්තේ. අපිව ඔවුන්ට හසු වුණා නම් අපේ ජීවිත අනතුරක් පවා වෙන්න තිබුණා.”

විරෝධතා භූමියේ බෙදාහැරීම් හා පරිත්‍යාග සම්බන්ධ ප්‍රධාන කුඩාරම් වන ජන බලය කුඩාරමේ ස්වේච්ඡාවෙන් සේවය කළ විශ්වවිද්‍යාල ශිෂ්‍යාවක් වන අංජලි වඳුරාගල මෙසේ පැවසුවාය: “අපේ කුඩාරම් විනාශ කළා. බණ්ඩාරනායක පිලිරුව අසල කුඩාරම්වලට සහ කලා වැඩමුළු කුඩාරමට වැඩි හානියක් සිදුවී තිබුණා. එය ගිනිබත් වුණා. ප්‍රධාන ප්‍රහාරය සිදු වූයේ කලා කුඩාරමේදී වන අතර එහි සිටි පුද්ගලයින් මෙම දින 35 පුරාවටම සාදන ලද චිත්‍ර සහ මූර්ති ආරක්ෂා කිරීමට උත්සාහ කළා.”

ප්‍රහාරකයන් මිනිසුන්ගේ බඩු බාහිරාදිය, බෑග්, ඇතුළු අත්‍යවශ්‍ය ද්‍රව්‍යවලට ගිනි තැබූ බව අංජලි වැඩිදුරටත් පවසා සිටියාය. “පොලීසිය ප්‍රහාරකයින්ට සහාය දුන් බවට පැහැදිලි සාක්ෂි තිබෙනවා. ඇතැම් සාමකාමී විරෝධතාකරුවන්ට පොලිස් නිලධාරීන් ඉදිරිපිටදීම මැර ප්‍රහාර එල්ල වුණා. අපි කාටවත් යුක්තිය ඉටු නොවීම, රැකවරණය නොලැබීම නිසා මම ඒ වෙලාවේ අසරණ වුණා.”

(මූලාශ්‍ර: අනිද්දා¹¹ සහ Daily Mirror¹² පුවත්පත්)

ගෝඨාගෝගම කලාගාරය පවත්වාගෙන ගිය චිත්‍ර ශිල්පී සුජීත් රත්නායක ප්‍රහාරය පිළිබඳ පළ කළ අදහස් මෙසේය: “ගෝල්ෆේස් අරගලකරුවන් ගෝල්ෆේස් තෝරාගැනීමම දේශපාලනික ක්‍රියාවක්. ඔවුන් අරගලය සඳහා තෝරාගනු ලැබුවේ ලෝකයටම විවෘත වූ ස්ථානයක්. ඒ වාගේම ජනමාධ්‍ය ලෝකයට එය විවෘත වූ අවකාශයක්. විලෙස විවෘත වූ භූමියක අරගලකරුවන් කුඩාරම් අටවාගනිමින් සිටින විට අත්තනෝමතික ලෙස ඔවුන් එම ස්ථානයෙන් ඉවත් කිරීමට බැරි බව අරගලකරුවන් දැනගෙන සිට ඇත. එම භූමිය කුඩා දරුවන්, පුජක පක්ෂය, අධ්‍යාපන පිරිස් වැනි විවිධ අයගෙන් සමන්විත වූ බැවින් කිසිදු ලෙසකින් මැරයන්ගෙන් හෝ පොලීසිය විසින් ප්‍රහාරයක් එල්ල නොවේවි යැයි සියල්ලන්ගේම විශ්වාසයක් තිබුණා. ගෝල්ෆේස් අරගලය භූමිය විවිධ සටන් තිබූ ස්ථානයක්. නාට්‍යය පෙන්වමින්, චිත්‍ර අඳිමින්, ගීත ගායනා කරමින් අරගලකරුවන් ප්‍රවණ්ඩත්වයෙන් තොරව අරගල කළ නිසාවෙන් ඔවුන්ට එරෙහිව මර්දනයක් ක්‍රියාත්මක වේ යැයි සිතා සිටියේ නැහැ.¹³”

මැයි 09 වනදා වික්‍රාගාරයට මුලින්ම ගිනිතබා එහි තිබූ සියලු දෑ විනාශ කර දමන්නට ප්‍රවණ්ඩකාරී පිරිස් කටයුතු කර ඇත. සුජීත් රත්නායක පවසන පරිදි ඔහුට ශාරීරික හානි සිදු නොවූ අතර වික්‍රාගාරය සම්පූර්ණයෙන්ම විනාශ වී ඇත.

11. <https://www.anidda.lk/2022/05/17/%E0%B6%9C%E0%B7%9D%E0%B6%A8%E0%B7%8F%E0%B6%9C%E0%B7%9D%E0%B6%9C%E0%B6%B8-%E0%B6%B4%E0%B7%8A%E0%B6%BB%E0%B7%84%E0%B7%8F%E0%B6%B-B%E0%B6%BA%E0%B7%9A%E0%B6%AF%E0%B7%93-%E0%B6%B4%E0%B7%9C%E0%B6%BD/>
12. <https://www.dailymirror.lk/news-features/%E2%80%98GotaGoGama%E2%80%99-rises-through-ashes-after-Monday%E2%80%99s-nightmare/131-236714>
13. <https://youtu.be/Xb8b04cLwUw>

ප්‍රහාරය වැළැක්වීමට පොලීසිය කටයුතු නොකළේ ඇයි?

ප්‍රහාරය සිදුවන අවස්ථාවේ කැරලි මර්දන පොලිස් හට කණ්ඩායමක් වීම ස්ථානයේ සිටියදීත් ජ්‍යෙෂ්ඨ නියෝජ්‍ය පොලිස්පති දේශබන්දු මහතා ප්‍රහාරකයන් විසුරුවා හැරීම සඳහා නියෝගයක් ලබාදී නැත. ඒ වෙනුවට හෙතෙම කළේ ටාප්සමුද්‍රා හෝටලය ද පසුකර පැමිණෙන පිරිසට කැරලි මර්දන පොලිස් කණ්ඩායමක් යොදවා මාර්ගය හරහා මානව බාධකයක් දැමීමය. එහෙත්, ප්‍රහාරකයෝ ප්‍රධාන මාර්ගය මඟහැර ගෝල්ෆේස් පීටිය ඔස්සේ විරෝධතා ස්ථානයට කඩා වැදුණහ. සමාජ ජාලයන් තුළ පැතිරීගිය බොහෝ විඩියෝ පටවල දක්නට ලැබුණේ පොලිස් නිලධාරීන් කිසිදු බාධා කිරීමකින් තොරව පොලු මුගුරු රැගත් පිරිසට ගෝඨාගෝගම දෙසට ගමන් කිරීමට ඉඩ හරින ආකාරයයි. කදුළු ගැස් ප්‍රහාර කිහිපයක් හා ජල විදිනය ක්‍රියාත්මක වූ අතර ඒවාද වැඩි වශයෙන් ඉලක්ක වූයේ විරෝධතාකරුවන්ටමය.

ශ්‍රී ලංකා පොදුජන පෙරමුණේ පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රී ආචාර්ය රමේෂ් පතිරණ මහතා 2022.05.18 පාර්ලිමේන්තුවේදී ප්‍රකාශ කළේ මහජන ආරක්ෂක අමාත්‍යාංශයේ ලේකම් ජගත් අල්විස්ගේ සහ පොලිස්පති වන්දන වික්‍රමරත්නගේ උපදෙස් පරිදි මැයි 9වනදා සාමකාමී විරෝධතාකරුවන්ට ශ්‍රී ලංකා පොදුජන පෙරමුණේ ආධාරකරුවන් පහරදීම වැළැක්වීමට පොලීසිය කටයුතු කර නොමැති බවයි.

එහිදී වැඩිදුරටත් අදහස් දක්වමින් වෛද්‍ය පතිරණ කියා සිටියේ රැස්වීමට පැමිණි පිරිසක් සාමකාමී විරෝධතාකරුවන්ට පහරදීමට යද්දී තමන් බස්නාහිර පළාත භාර නියෝජ්‍ය පොලිස්පති දේශබන්දු තෙන්නකෝන් මහතාට දුරකථන ඇමතුමක් ලබාදී ප්‍රහාරය වළක්වන ලෙස ඉල්ලා සිටි බවයි. "පොලීසිය ප්‍රහාරය වළක්වන බවට ජ්‍යෙෂ්ඨ නියෝජ්‍ය පොලිස්පති තෙන්නකෝන් මට සහතික වුණා. පොලීසිය මාර්ග බාධක යොදා ඇති බව ඔහු පැවසුවා. ඊට පස්සේ මම රැස්වීමක් සඳහා ජනාධිපති මන්දිරයට ගියා. මම ජනාධිපති මන්දිරයේ ඉන්නකොට ආශු මාරසිංහ හිටපු මන්ත්‍රීවරයා මට කතා කරලා කිව්වා ගැටුම් ඇතිවීම වැළැක්විය නොහැකියි කියලා. ජනාධිපතිවරයාට අනතුරු අඟවන ලෙසත්, ඉදිරියේදී ඇති විය හැකි බේදවාචකය වළක්වා ගැනීමට මැදිහත් වන ලෙස ඉල්ලා සිටින ලෙසත් ඔහු මගෙන් ඉල්ලා සිටියා. ඊට පස්සේ මම ජනාධිපතිතුමාට ඒ ගැන ක්ෂණිකව දැනුම් දුන්නා," පතිරණ මන්ත්‍රීවරයා වැඩිදුරටත් පැවසීය.

මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව ඉදිරියේ සාක්ෂි දෙමින් කොළඹ ගාලු මුවදොර ගෝඨාගෝගමට චල්ල වන ප්‍රහාරය පාලනය කිරීම සඳහා තමා යොදා තිබූ සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීමට ආරක්ෂක අංශයේ ඉහළ බලධාරීන් දෙදෙනෙකු ඉඩ නොදුන් බව ජ්‍යෙෂ්ඨ නියෝජ්‍ය පොලිස්පති දේශබන්දු තෙන්නකෝන් 2022 මැයි 13දා සිකුරාදා ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව ඉදිරියේ ප්‍රකාශ කළ බව සඳහන් වේ. ඉහත බලධාරීන් දෙදෙනා අවශ්‍ය මොහොතේ කදුළු ගැස් හා ජල ප්‍රහාර චල්ල නොකරන ලෙස තමා ඇතුළු ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධාරීන් කිහිප දෙනෙකුට බලපෑම් කළ බව ඔහු මෙහිදී හෙළිකර තිබේ. තමන් අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට පොලීසිය සහ විශේෂ කාර්ය බලකාය කැඳවා තිබූ බවත්, ජල විදින රට් දෙකක්, කදුළු ගැස් ඇතුළු කැරලි මර්දන නිලධාරීන් දෙසීයකට අධික පිරිසක් ගාලු මුවදොරට කැඳවා තිබූ බවත් ඔහු පවසයි. එහිදී වූ ප්‍රමාදයත් සමගම කලහකාරී පිරිස් බලහත්කාරයෙන් පොලිස් නිලධාරීන් ඉවත් කරමින් ගාලුමුවදොර පීටියට ඇතුළු වූ බවත්, තමා ජනපතිවරයාට තත්ත්වය පැහැදිලි කළ පසුව ලැබුණු උපදෙස් මත බලධාරීන්ගේ බලපෑම් නොතකා කඩිනමින් පිරිස විසුරුවා හැරීමට කටයුතු කළ බවත් දේශබන්දු තෙන්නකෝන් මානව හිමිකම් කොමිසම ඉදිරියේ පවසා තිබේ¹⁴.

14. <https://www.lankaweb.lk/archives/42698>

අධිකරණ වාර්තා ඇසුරෙන් හෙළිවන කරුණු

කෙසේ වෙතත්, ගාලුමුවදොර සහ කොල්ලුපිටිය අරගල භූමි ආශ්‍රිතව ඇතිවිය හැකි ගැටුම් වළක්වා ගැනීම සඳහා පොලිස්පතිවරයා සිද්ධියට පෙරදින ලිඛිතව යොමු අංක SD/IG/OUT/S-04/02/1185/2022 යටතේ දුන් උපදෙස් බස්නාහිර පළාත භාර ජ්‍යෙෂ්ඨ නියෝජ්‍ය පොලිස්පති දේශබන්දු තෙන්නකෝන් මහතා ක්‍රියාත්මක කර නැතැයි පහරදීමේ සිද්ධිය සම්බන්ධයෙන් වූ නඩු විභාගය මැයි 25 වන දින කොටුව මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණය හමුවේ කැඳවනු ලැබූ අවස්ථාවේදී නීතිපතිවරයා වෙනුවෙන් පෙනී සිටි අතිරේක සොලිසිටර් ජනරාල්වරයා ප්‍රකාශ කළාය¹⁵.

අගතියට පත් පාර්ශ්ව වෙනුවෙන් ජනාධිපති නීතිඥ රියෙන්සි අර්සකුලරත්න මහතා සහ ජනාධිපති නීතිඥ සරත් ජයමාන්න මහතා අධිකරණයේදී කරුණු දැක්වූහ.

"ස්වාමීනි, පොලිස් ආඥා පනතේ පැහැදිලිවම සඳහන් වනවා 12 දෙනෙකුට වඩා සිටින අයුතු ජනරාශියක් විසුරුවා හරින්න උප පොලිස් පරීක්ෂකවරයෙකුටත් බලතල තියෙනවා කියලා. එහෙම තියෙද්දී වම ස්ථානයේ සිටි ජ්‍යෙෂ්ඨතම නිලධාරියා වන ජ්‍යෙෂ්ඨ නියෝජ්‍ය පොලිස්පති දේශබන්දු තෙන්නකෝන් මෙය විසුරුවා හැරීමට කටයුතු කර නැත්තේ. අප දැනගත යුතුයි දේශබන්දු තෙන්නකෝන් ගිනිසි පුළුන්ගේ චිකු කළේ කාගේ ආශීර්වාදය මතද කියලා. මොකද ස්වාමීනි අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව නොයන්නේ නැති පැතිකඩක් තියෙනවා. පොලිස්පතිවරයා මැයි 8වනදා උපදෙස් දුන්නාට පසු ජ්‍යෙෂ්ඨ නියෝජ්‍ය පොලිස්පති දේශබන්දු තෙන්නකෝන් තමන් යටතේ සිටි උසස් නිලධාරීන්ට zoom රැස්වීමක් පවත්වා තිබෙනවා. ඒකෙදී පැහැදිලිවම උපදෙස් දීලා තියෙනවා ඔය පෙළපාලිය විසුරුවන්න වීපා. ජල හා කඳුළු ගෑස් ප්‍රහාර වල්ල කරන්න වීපා කියලා. එබැවින් ස්වාමීනි සැකයෙන් තොර කරුණු තියෙද්දී අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව ජ්‍යෙෂ්ඨ නියෝජ්‍ය පොලිස්පතිවරයා අත්අඩංගුවට නොගන්නේ?"

මෙහිදී විවෘත අධිකරණය ඇමතු මහේස්ත්‍රාත් තිලිණ ගමගේ මහතා අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවෙන් විමසා ඇත්තේ බස්නාහිර පළාත භාර ජ්‍යෙෂ්ඨ නියෝජ්‍ය පොලිස්පති දේශබන්දු තෙන්නකෝන් සම්බන්ධයෙන් කවර මතයක් දරන්නේද යන්නයි.

ඊට පිළිතුරු දුන් අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරීන් කියා ඇත්තේ පෙළපාලිය වැළැක්වීමට ජ්‍යෙෂ්ඨ නියෝජ්‍ය පොලිස්පතිවරයා පැහැදිලි විධානයක් දී ඇති බවට සාක්ෂි ඉදිරිපත් වී ඇති බැවින් ඔහු සාක්ෂිකරුවෙකුද සැකකාරයෙකුද යන්න තමන්ට ප්‍රශ්නයක් වී ඇති බවය.

එම පිළිතුරත් සමග තමන් හමුවේ තිබූ සහත් නිශාන්ත සහ දේශබන්දු තෙන්නකෝන් අරගල භූමියේ යම් සාකච්ඡාවක හිරත වන ඡායාරූපය ගෙන හැර දැක්වූ මහේස්ත්‍රාත්වරයා මෙසේ සඳහන් කළේය.

"මේ ඡායාරූපයෙන් පේන්නේ සැකකාර සහත් නිශාන්ත ජ්‍යෙෂ්ඨ නියෝජ්‍ය පොලිස්පතිවරයාට උපදෙස් දෙන අවස්ථාවක්ද? මටනම් මේක පේන්නේ බොහොම කුළුපග සාකච්ඡාවක් කියලයි."

එහිදී අතිරේක සොලිසිටර් ජනරාල්වරයා කියා සිටියේ මෙම නඩුවට අදාළ සාක්ෂි බහුතරයක් බස්නාහිර පළාත තුළම පවතින බැවින් ජ්‍යෙෂ්ඨ නියෝජ්‍ය පොලිස්පති දේශබන්දු තෙන්නකෝන් දැනට දරණ තනතුරෙන් ස්ථාන මාරු කරන ලෙස නීතිපතිවරයා අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවට උපදෙස් දුන් බවය.

ගාලුමුවදොර අරගලයට පහරදීම සම්බන්ධයෙන් වූ අධිකරණ කටයුත්ත නැවත ජුනි 1 දා කොළඹ කොටුව මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණයේදී විභාගයට ගන්නා ලදී¹⁶.

15. <https://sinhala.adaderana.lk/news.php?nid=168222>

16. <https://newswave.lk/34307/>

ගෝඨාගෝගම ප්‍රහාරය

දේශබන්දු තෙන්නකෝන් මහතාට ස්ථානමාරුවීමක් ලබාදෙන ලෙස නීතිපතිවරයා විසින් කරන ලද ඉල්ලීම සම්බන්ධයෙන් වාර්තාවක් පොලිස්පතිවරයා විසින් අධිකරණයට ඉදිරිපත්කර ඇති බව ද, ජ්‍යෙෂ්ඨ නියෝජ්‍ය පොලිස්පති දේශබන්දු තෙන්නකෝන් මහතා මාරු කිරීමට පොලිස්පතිවරයාට බලයක් නොමැති බව ද පොලිස්පතිවරයා වෙනුවෙන් පෙනී සිටි ජ්‍යෙෂ්ඨ නියෝජ්‍ය සොලිසිටර් ජෙනරාල් ඩිලාන් රත්නායක මහතා අධිකරණය හමුවේ කරුණු දක්වමින් සඳහන් කළේය.

අගතියටපත් පාර්ශවය වෙනුවෙන් පෙනී සිටි නීතිඥවරු විවිධ ප්‍රශ්න කරනු ලැබුවේ එසේ නම් ජ්‍යෙෂ්ඨ නියෝජ්‍ය පොලිස්පති අපිත් රෝහණ මහතා ස්ථාන මාරු කළේ කෙසේද යන්නයි. එම ස්ථානමාරුව කරනු සිදුකළේ මහජන ආරක්ෂක අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්වරයා විසින් රාජ්‍ය සේවා කොමිෂන් සභාවේ ආවරණයට යටත්ව බව විවිධ පොලිස්පතිවරයා සඳහන් කළේය.

එම අවස්ථාවේදී අගතියටපත් පාර්ශවය වෙනුවෙන් පෙනී සිටි ජනාධිපති නීතිඥ සරත් ජයමානි මහතා පොලිස්පතිවරයාගෙන් විමසා සිටියේ ස්ථාන මාරු සම්බන්ධයෙන් පොලිස්පතිවරයාට යෝජනා ඉදිරිපත් කළ හැකි බැවින් මෙම නඩුවට අදාළව දැඩි ලෙස චෝදනාවන්ට ලක්ව සිටින ජ්‍යෙෂ්ඨ නියෝජ්‍ය පොලිස්පති දේශබන්දු තෙන්නකෝන්ට ස්ථාන මාරුවක් ලබාදීමට යෝජනා ඉදිරිපත් නොකරන්නේ ඇයි දැයි යනුවෙන් ය.

තමන්ගේ මට්ටමෙන් කළ යුතු යෝජනා මේ වන විටත් අදාළ පාර්ශව වෙත යොමුකර අවසන් බව විනිදී පොලිස්පතිවරයා වෙනුවෙන් පෙනී සිටි ජ්‍යෙෂ්ඨ නියෝජ්‍ය සොලිසිටර් ජෙනරාල්වරයා අධිකරණය හමුවේ සඳහන් කළේය.

දේශබන්දු තෙන්නකෝන් මහතා ප්‍රශ්නගත දිනයේ භාවිතා කළ රාජකාරි සහ පෞද්ගලික ජංගම දුරකථන මේ වන විට අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව භාරයේ වෝහාරික පරීක්ෂණයක් සඳහා යොමුකර ඇති බව අධිකරණය හමුවේ නීතිපති වෙනුවෙන් පෙනී සිටින අතිරේක සොලිසිටර් ජෙනරාල් අයේෂා ජනසේන මහත්මිය සඳහන් කළාය.

මෙම සිදුවීම වැළැක්වීම සඳහා කටයුතු නොකිරීම සම්බන්ධයෙන් ප්‍රධාන සැකකරුවෙකු ලෙස නම්කළ යුතු ජ්‍යෙෂ්ඨ නියෝජ්‍ය පොලිස්පති දේශබන්දු තෙන්නකෝන් මෙතෙක් සැකකරුවෙකු ලෙස නම් නොකිරීම විමර්ශන කරුණක් බව මෙහිදී අගතියට පත් පාර්ශවය වෙනුවෙන් පෙනී සිටි ජනාධිපති නීතිඥ උපුල් ජයසූරිය මහතා අධිකරණය හමුවේ පෙන්වා දුන්නේය.

"ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධාරියෙකු නීති විරෝධී උපදෙස් දුන් පමණින් ඒවා පිළිපදින්න ඔහු බැඳිලා නැහැ. එබැවින් දේශබන්දු තෙන්නකෝන් ආරක්ෂා කරන්න අදාළයමාන හස්තය මොකක්දැයි අපි දැනගත යුතුයි" යැයි අගතියටපත් පාර්ශවය වෙනුවෙන් පෙනී සිටි ජනාධිපති නීතිඥ සරත් ජයමානි මහතා කරුණු දක්වමින් අධිකරණයේ අවධානයට යොමු කළේය.

අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව ඉදිරි විමර්ශන පවත්වාගෙන යාමේදී එම විමර්ශන අධීක්ෂණයට ජ්‍යෙෂ්ඨ නියෝජ්‍ය පොලිස්පතිවරයෙකු යොමු කිරීමට හැකිදැයි මහේස්ත්‍රාත් තිලිණ ගමගේ මහතා පොලිස්පතිවරයාගෙන් විමසන්නේ විනිදීය.

ගාලුච්චදොර අරගල භූමියට පහරදීම සම්බන්ධයෙන් අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් කරනු ලබන විමර්ශන අධීක්ෂණය කිරීමට අපරාධ හා රටවානන අංශය භාර ජ්‍යෙෂ්ඨ නියෝජ්‍ය පොලිස්පති කමල් සිල්වා මහතා ඒ සඳහා නම් කරනුයේ ඒ අනුවය.

ජ්‍යෙෂ්ඨ නියෝජ්‍ය පොලිස්පති දේශබන්දු තෙන්නකෝන් මහතාගේ අයිතිවාසිකම් වෙනුවෙන් පුනී 1 වැනි දින අධිකරණය හමුවේ ජනාධිපති නීතිඥ නලින් ලද්දුවහටටි මහතා පෙනී සිටියේය.

"ස්වාමීනි, මාගේ සේවාදායකයා ස්ථාන මාරුකර යවන ලෙස නීතිපතිවරයා විසින් පොලිස්පතිවරයා වෙත ලිපියක් යොමුකර ඇති බව සඳහන් වෙතවා. ඒක වැරදියි. එම ලිපියෙන් මාගේ සේවා දායකයාව මාරු කරන ලෙස ඉල්ලා නැහැ. ඒ පිළිබඳව සලකා බලන ලෙස පමණයි ඉල්ලා තිබෙන්නේ. මගේ සේවාදායකයා අත්අඩංගුවට ගන්නා ලෙස නීතිපතිවරයා උපදෙස් දී නැහැ. මාගේ සේවාදායකයා සම්බන්ධයෙන් දිනෙන් දින වැරදි තොරතුරු සමාජගත වෙමින් තිබෙනවා. ඒ නිසා සත්‍යය පැහැදිලි කිරීමටයි මා අද අධිකරණය හමුවේ ඉදිරිපත් වන්නේ.

"ස්වාමීනි , මෙම සිද්ධිය වූ දින මාගේ සේවාදායකයා සිටියේ ඔහුගේ නිල මැදිරියේ. මැයි 8 වෙනිදා මෙම ගැටුම වළක්වා ගන්නා ලෙස පොලිස්පතිවරයා විසින් ලිඛිත දැනුම්දීමක් කර තිබුණා. ඒ අනුව මාගේ සේවා දායකයා මෙම ගැටුම වළක්වාගන්න අවශ්‍ය සියලු විධිවිධාන යෙදීමට කටයුතු කර තිබෙනවා. අරලියගහ මැදුර ආසන්නයේ සිදුවීමක් වන බවට ලද ආරංචියක් මතයි ඔහු එතැනට ගිනින් තිබෙන්නේ. සිද්ධිය වූ දින පෙරවරුවේ කොළඹ මධ්‍ය කොට්ඨාසය භාර ජ්‍යෙෂ්ඨ පොලිස් අධිකාරී නිශාන්ත චන්ද්‍රසේකර මහතාට පොලිස්පතිවරයාගෙන් දුරකථන ඇමතුම් දෙකක් ලැබී තිබුණා. ඒ තුළින් ලැබී තිබුණේ මෙම ගැටුම වැළැක්වීමට ගතයුතු පියවරවලට වඩා පරස්පර උපදෙසක්. පසුව මාගේ සේවාදායකයා අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්වරයාගෙන් විමසීමක් කළා. එහිදී ද ඔහුට ලැබී තිබෙන්නේ ගැටුම වළක්වා ගැනීමට පටහැනි උපදෙසක්. මේ සියලු උපදෙස් අතර පැවති පරස්පරතා නිසයි මාගේ සේවාදායකයා ඉහළම දේශපාලන අධිකාරියෙන් උපදෙස් අරගෙන තියෙන්නේ.

"ජනාධිපතිවරයා සමඟ පැවති දුරකථන සංවාදය විනාඩි 11ක් පමණ කාලයක් ගෙන තිබෙනවා. ඒ ඇමතුමෙන් පසුවයි කඳළු ගසේ, ජල ප්‍රහාර යොදා කලහකාරීන් විසුරුවා හැරීමට මාගේ සේවාදායකයා කටයුතු කර තිබෙන්නේ," යැයි මෙහිදී ජනාධිපති නීතිඥ නලින් ලද්දුවහටටි මහතා අධිකරණය හමුවේ සඳහන් කළේය.

මැයි මස 9 වනදා සිද්ධියට අදාළව ජ්‍යෙෂ්ඨ නියෝජ්‍ය පොලිස්පති දේශබන්දු තෙන්නකෝන් මහතා සම්බන්ධයෙන් පරීක්ෂණ පවත්වන අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව පක්ෂග්‍රාහීව කටයුතු කරන බව අධිකරණයට නිරීක්ෂණය වන්නේ යැයි කොළඹ කොටුව මහේස්ත්‍රාත් තිලිණ ගමගේ මහතා පුනී 21 වන දින විවෘත අධිකරණයේදී සඳහන් කළේය. මෙම සිද්ධිය සම්බන්ධයෙන් කරුණු ඉදිරිපත් කරන විමර්ශන නිලධාරියා පක්ෂග්‍රාහීව කටයුතු කරන බවට අධිකරණය නිරීක්ෂණය කළ බැවින්, එම නිලධාරියා සම්බන්ධයෙන් පෞද්ගලිකව සොයා බලා සුදුසු පියවර ගන්නා ලෙසට මහේස්ත්‍රාත්වරයා පොලිස්පතිවරයාට එහිදී නියෝග කළේය.

නැවත අගෝස්තු 3 දා පැවති විභාගයේදී අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව වෙනුවෙන් පෙනී සිටි නියෝජ්‍ය සොලිසිටර් ජනරාල් ලක්මිණි ගිරිභාගම අධිකරණය හමුවේ කරුණු දක්වමින්, ජ්‍යෙෂ්ඨ නියෝජ්‍ය පොලිස්පති දේශබන්දු තෙන්නකෝන් සම්බන්ධයෙන් සිදුකළ විමර්ශන කටයුතු අවසන් කර ඇති බවත් එහි වාර්තා නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කර තිබෙන බවත් සඳහන් කළාය¹⁷.

නියෝජ්‍ය පොලිස්පතිවරයා සම්බන්ධයෙන් තීරණයක් ගැනීමේදී දැනට ඉදිරිපත්වී ඇති කරුණු පමණක් ප්‍රමාණවත් නොවන බව පෙන්වා දුන් නියෝජ්‍ය සොලිසිටර් ජනරාල්වරයා විමර්ශනයේදී අනාවරණය වන සමස්ත සාක්ෂි අධ්‍යයනය කිරීමෙන් පසුව ඒ සම්බන්ධයෙන් තීරණයක් ගැනීම සුදුසු බවත් කියා සිටියාය.

17. <https://sinhala.adaderana.lk/news.php?nid=170972>

ගෝඩාගෝගම ප්‍රහාරය

මෙහිදී මහෙස්ත්‍රාත්වරයා අධිකරණය හමුවේ කරුණු දක්වමින්, ජ්‍යෙෂ්ඨ නියෝජ්‍ය පොලිස්පති දේශබන්දු තෙන්නකෝන් සම්බන්ධයෙන් නීතිපතිවරයා විසින් තුන් වතාවක් උපදෙස් නිකුත් කර තිබෙන බව සඳහන් කළේය. ඒ සම්බන්ධයෙන් ගෙන ඇති ක්‍රියාමාර්ග කුමක්දැයි මහෙස්ත්‍රාත්වරයා ප්‍රශ්න කර සිටියේය. එසේ ලබාදුන් උපදෙස් පිළිපැදීම පැහැරහැරීම සම්බන්ධයෙන් වහා මැදිහත් වී අවශ්‍ය පියවර ගන්නා ලෙසත් මහෙස්ත්‍රාත්වරයා විසින් මෙහිදී නීතිපතිවරයාට දැනුම් දෙන ලදී.

මේ අන්දමින් දිගින් දිගටම නියෝජ්‍ය පොලිස්පති දේශබන්දු තෙන්නකෝන් සම්බන්ධයෙන් ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම ප්‍රමාද වෙමින් තිබෙන ආකාරය නිරීක්ෂණය කළ හැකිය.

තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම් පනත යටතේ ලබාගත් තොරතුරු

රයිට් ටු ලයිෆ් මානව හිමිකම් මධ්‍යස්ථානය වෙනුවෙන් නීතිඥ ලක්ෂාන් ප්‍රනාන්දු විසින් 2022 අගෝස්තු 10 දින තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ පනත යටතේ පොලිස් මූලස්ථානය වෙත ඉදිරිපත් කරන ලද තොරතුරු අයදුම්පතට ප්‍රතිචාර ලෙස කොළඹ මධ්‍යම කොට්ඨාසයේ තොරතුරු නිලධාරී ජයරත්න පොලිස් අධිකාරී ඩබ්.කේ.ජේ. රොෂාන් ඩයස් විසින් 2022 ඔක්තෝබර් 20 දින ලබාදෙන ලද තොරතුරු අනුව, “මැයි 9 ප්‍රහාරය සම්බන්ධයෙන් සිද්ධීන් 22ක් වාර්තා වී ඇත. එම සිදුවීම් සම්බන්ධයෙන් පැමිණිලි කිරීමේදී පැමිණිලිකරුවන්ට පහරදුන් පිරිස් හඳුනාගත නොහැකි බව පැමිණිලිවල සඳහන් කර ඇති හෙයින් පහර දීම් සිදු කර ඇති අය මෙතෙක් නිවැරදිව හඳුනා ගැනීමට නොහැකි වී ඇති බැවින් මෙතෙක් අත්අඩංගුවට ගැනීමක් සිදු කර නොමැත.”

එම පහරදීම් 22 සම්බන්ධ කාන්තාවන් දෙදෙනෙකු ඇතුළුව පුද්ගලයන් 22කගේ ලැයිස්තුවක් ද ලබාදී තිබුණු අතර ඔවුන් සියලුදෙනාට සිදුවී තිබෙන්නේ ‘සුළු තුවාල’ බව විස්තරයේ දැක්වේ. බරපතල තුවාල ලැබූ ඉහත දක්වන ලද පුද්ගලයන්ගෙන් නම් එහි සඳහන් වන්නේ නැත.

ගැටුම්වලින් සිදුවූ දේපළ හානි හතක් පිළිබඳ තොරතුරු ලබාදී තිබේ. විරෝධතාවේ ප්‍රසිද්ධ ක්‍රියාකාරකයකු වන අමල් සාලිගේද කුඩාරම්වලට ගිනි තබා දේපළ හැනි සිදුකිරීම සම්බන්ධයෙන් කරන ලද පැමිණිල්ල ද ඒ අතර වේ. පැමිණිලි දෙකක් තාවකාලික වෙලඳසැල් හා කාර්යාල ආදිය කඩාදැමීම සම්බන්ධයෙනි. එක් පැමිණිල්ලක් බස් රථයකට අලාභහානි සිදුකිරීම සම්බන්ධයෙනි.

ප්‍රහාරයෙන් පසු විපක්ෂ නායක සජිත් ප්‍රේමදාස මහතා ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය අසලට පැමිණි අතර ඔහුට ද ප්‍රහාරයක් එල්ල වූ ආකාරය ප්‍රසිද්ධ මාධ්‍ය විසින් විකාශය කරන ලදී¹⁸. එම ප්‍රහාරය එල්ල කළ පිරිස් අතර ප්‍රසිද්ධ විරෝධතාකරුවන් ද සිටින ආකාරය දක්නට ලැබිණි. කෙසේ වෙතත්, විපක්ෂ නායකවරයා මේ සම්බන්ධයෙන් පැමිණිලි කළ බවක් හෝ සඳහන් කළ බවක් හෝ වාර්තා වී නොමැති පොලීසිය විසින් ලබාදුන් තොරතුරු අනුව සිදුවී තිබෙන අලාභහානි අතරින් එකක් විපක්ෂ නායකතුමාට සම්බන්ධ රජයේ වාහනයකට ‘උද්ඝෝෂණ පහරදීම හේතුවෙන් වීදුරු කැඩී අලාභහානි සිදුකිරීම’ සම්බන්ධයෙන් වන අතර එම පැමිණිල්ල කර තිබුණේ රක්ෂණ වන්දි ලබාගැනීමේ අරමුණෙනි.

ඒ සමගම ප්‍රහාරයට ලක්වූ රථයක් ලෙස අනුමාන කළ හැකි තවත් රජයේ වාහනයක් සම්බන්ධයෙන් ද රක්ෂණ වන්දි ලබාගැනීමේ අරමුණින් පැමිණිලි කර තිබේ. රජයේ වාහනයක් වන එයට ‘උද්ඝෝෂණයේදී ගල් පොලුවලින් පහරදී ඇත. වාහනයේ පිටුපස ලයිට් හා දොරටු අලාභහානි සිදුවී ඇත,’ යි පොලීසිය පවසයි.

මඩකලපුව පොලිස් මූලස්ථානයට අයත් ජල බවුසරයකට අලාභහානි කිරීම සම්බන්ධයෙන් පොලිස් ඊයදුරකු විසින් පැමිණිලි කර තිබේ.

අනෙක් පැමිණිල්ල බස් රථයකට අලාභහානි කිරීම සම්බන්ධයෙනි.

රයිට් ටු ලයිෆ් මානව හිමිකම් මධ්‍යස්ථානය වෙනුවෙන් නීතිඥ ලක්ෂාන් ප්‍රනාන්දු විසින් තොරතුරු දැනගැනීමේ පනත යටතේ 2022 අගෝස්තු 15 දින ඉදිරිපත් කරන ලද ඉල්ලීම මගින් 2022 මැයි 8, 9 හා ඒ ආසන්න දිනවලදී රටේ විවිධ ප්‍රදේශවල සිදුවූ ප්‍රචණ්ඩ ක්‍රියා සම්බන්ධයෙන් ගනු ලැබූ නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග, හඬ කොපමණ සංඛ්‍යාවක් අධිකරණවල පවතින ද යන කරුණු නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවෙන් විමසා සිටින ලදී. ඒ සම්බන්ධයෙන් නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවේ අංක RI/34/2022 ප්‍රතිචාරය ලිපියෙන් ප්‍රකාශ කරනු ලැබුවේ එම තොරතුරු එම දෙපාර්තමේන්තුවේ සන්නකයේ හෝ භාරයේ නොමැති බවයි.

18. <https://youtu.be/-GM-fWMViv4>

නඩු අංක 22046/22 යටතේ ඉදිරිපත් වූ කරුණු අනුව සිදුව ඇති පිවිත හා දේපළ හානි

කොටුව මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණයේ විභාග කෙරෙන නඩු අංක (22046/22) යටතේ අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සිදු කරන විමර්ශනය අනුව 'මයිනාගෝගම' හා 'ගෝඩාගෝගම' යන නම්වලින් හැඳින්වුණ විරෝධතා ස්ථානවලට වල්ල වූ ප්‍රහාරයෙන් සිදු වූ හානිය සම්බන්ධව ඉදිරිපත් කරන ලද කරුණු මෙලෙසය.

විමෝචන විභාග සිදු කර ඇති විමර්ශනයට අනුකූලව සිද්ධියේ දී තවදුරටත් ලැබූ පුද්ගලයන් ප්‍රමාණය දක්වා ඇත්තේ,

- අගමැති හිල හිවස අසල විරෝධතා ස්ථානය ආශ්‍රිතව තුවාල ලබා රෝහල ගත වූ ගණන - 08
- තුවාල ලැබූ නමුත් රෝහල් ගත නොවූ ගණන - 19
- ගෝල්ලේස්හි පනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය අසල විරෝධතා ස්ථානයේදී තුවාල ලබා රෝහල් ගත වූ ගණන - 17
- තුවාල ලැබූ නමුත් රෝහල් ගත නොවූ ගණන - 32
- ඒ අනුව 2022.05.09 දින තුවාල ලැබූ මුළු ගණන - 76 (ඒ වන විට හඳුනාගෙන සිටි පිරිස)

ප්‍රහාරයෙන් සිදුවූ අලාභ හානි සම්බන්ධයෙන් ලැබුණු පුද්ගලයන් 13දෙනෙකු විසින් කරන ලද ප්‍රකාශ පදනම් කරගත් වාර්තාවක් නොවැරදීමට 01දා අධිකරණයට ඉදිරිපත් කර තිබිණි.

නීතිමය ක්‍රියාමාර්ගවල ප්‍රගතිය

ගාලුමුවදොර පිටියේ හා අරලියගහ මන්දිරය අසල සාමකාමී උද්යෝග්‍යවල යෙදී සිටි පිරිස වෙත ප්‍රහාර චල්ල කිරීම හා ප්‍රචණ්ඩකාරී ලෙස හැසිරීමෙන් දේපළ හානි සිදු කිරීම සම්බන්ධයෙන් කරනු ලබන විමර්ශනයට අදාළව කොටුව මහේස්ත්‍රාත් උසාවියේ නඩු අංක 22046/22 යටතේ 2022.05.10 දින නඩු කටයුතු ආරම්භ කර ඇත.

අපරාධ පර්යේෂණ දෙපාර්තමේන්තුව 2022 මැයි 10 දින සිට සිදුවීම සම්බන්ධව කරුණු වාර්තා කොට ඇති අතර 2022 මැයි 12 දින සිදුවීමට සම්බන්ධව පුද්ගලයින් 17 දෙනෙකුගේ විදෙස් ගමන් තහනම් කරමින් කොටුව මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණය නියෝග නිකුත් කරන ලදී.

විදෙස් ගමන් තහනම පැනවූ 17 දෙනා මෙසේයි¹⁹.

1. හිටපු අග්‍රාමාත්‍ය මහින්ද රාජපක්ෂ,
2. නාමල් රාජපක්ෂ
3. පවිත්‍රා වන්නිආරච්චි
4. ජොන්ස්ටන් ප්‍රනාන්දු
5. සංජීව විදුරමාන්න
6. රෝහිත අභයගුණවර්ධන
7. සී ඩී රත්නායක
8. සනත් නිශාන්ත
9. කංචන ජයරත්න
10. සම්පත් අතුකෝරල
11. මහින්ද කහඳගම
12. රේණුක පෙරේරා
13. නිශාන්ත ජයසිංහ
14. අමිත අබේවික්‍රම
15. පුෂ්පලාල් කුමාරසිංහ
16. දිලිප් ප්‍රනාන්දු
17. බස්නාහිර පළාත් ජ්‍යෙෂ්ඨ නියෝජ්‍ය පොලිස්පති දේශබන්දු තෙන්නකෝන්

නීතිපතිවරයා ප්‍රධාන මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණයෙන් මේ ඉල්ලීම කළේ, විරෝධතා දෙකට පහරදීමට කුමන්ත්‍රණය කිරීම සහ සැලසුම් කිරීමට මොවුන් සම්බන්ධ බව විමර්ශනවල දී බැලූ බැලීමට පෙනී යන බැවින් විමර්ශන සඳහා මෙම පිරිස මෙරට රැඳී සිටීම අවශ්‍ය බව සඳහන් කරමිනි.

ඊට අමතරව මැර ප්‍රහාරයෙන් තුවාල ලැබූ සහ ප්‍රහාරය ඇසින් දුටු සාක්ෂිකරුවන් ද ඉදිරි විමර්ශන සඳහා මෙරට රැඳී සිටීම අවශ්‍ය බවට නීතිපතිවරයා ඉදිරිපත් කළ කරුණු සලකා බැලීමෙන් අනතුරුව සාක්ෂිකරුවන් හත් දෙනෙකුගේ ද විදෙස් ගමන් තහනම් කරමින් මහේස්ත්‍රාත්වරයා නියෝගයක් නිකුත් කර ඇත.

19. <https://youtu.be/gD8bhVMUZug>

ගෝඨාගෝගම ප්‍රභාරය

අපට ලැබී ඇති අවසාන නඩු වාරයේ වාර්තාව අනුව, 2022 ඔක්තෝබර් 05 වන විට අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සැකකරුවන් 36 දෙනෙකු නම් කර ඇත. එක් අයෙකු හැර අන් සියලුදෙනා අධිකරණයට ඉදිරිපත් කර මේ වන විට ඇප මත නිදහස් වී සිටිති. ඔවුන්ගේ නම් මෙසේය:

1. ලියන ආරච්චිගේ නිශාන්ත මෙන්ඩිස් - මොරටුව
2. සුදුවාදේවගේ සුභාෂ් ජයශාන්ත ප්‍රනාන්දු - රත්මලාන
3. සිංහාර අමල් පුෂ්පකුමාර ද සිල්වා - පානදුර
4. විතාන පතිරණගේ මිලාන් සජීත් ජයතිලක (පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රී) - කිරිඳිවැල
5. කුරුගමගේ සනත් නිශාන්ත පෙරේරා (පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රී) - ආරච්චිකට්ටුව
6. ලියනගේ අබේරත්න සුරේෂ් ප්‍රියසාද් හෙවත් ඩෂන් ප්‍රියසාද් - වැල්ලම්පිටිය
7. වන්නක්කුඩුවගේ සමන්ලාල් ප්‍රනාන්දු - මොරටුව
8. සමීර චතුරංග ආර්යරත්න - කරන්දෙණිය
9. ගම්ලත් ජයන්ත රෝහණ - හංවැල්ල
10. ලියනගේ දිනිත් ගීතක පෙරේරා - නිට්ටඹුව
11. ජයමාන්ත කංකානම්ලාගේ ධන්දුල විජේකුමාර - කොස්ගම
12. හේවාදේවගේ මංජුල ප්‍රසන්න - කැලණිය
13. පුෂ්පලාල් කුමාරසිරි - හික්කඩුව
14. අමිතානන්ද අබේවික්‍රම - තුම්මෝදර
15. කොම්පඤ්ඤගේ මිනී ප්‍රසන්නි ෆොන්සේකා හෙවත් වැල්ලේ රමණී - රත්මලාන
16. අසංක නාලක හෙවත් සතා නාලක හෙවත් අරාඬි වසන්ත - කෝට්ටේ
17. කොස්පලගේ දොන් අරුණ ප්‍රිය ශාන්ත - බොරලැස්ගමුව
18. වන්නකු වත්ත වඩුගේ රමේෂ් භානක ප්‍රනාන්දු - මොරටුව
19. කාර්යවසම් කටුකෙටිය ගමගේ වමන් තිවංක - මොරටුව
20. විදානලාගේ ඉනෝක නිශාන්ත ද මෙල් - වාද්දුව
21. අජන්ත ලියනගේ - කොළඹ 12
22. ගෝනියා මාලික්ගේ සුපෙම්සිරි අපොන්සු - මොරටුව
23. සමරක්කොඩි ජයලත් වසන්තා සරෝජනී ජයලත් හෙවත් හඳපාන්ගොඩ - ඉංගිරිය
24. තෙල්ගේ ආර්යදාස පීරිස් - මොරටුව
25. කීරිගම පමුණුවගේ නරේන්ද්‍ර දුලිප් ප්‍රනාන්දු - වැල්ලවත්ත
26. කහඳගමගේ මහින්ද රත්න - කිරිවත්තුව
27. නිශාන්ත වමින්ද උපතිස්ස ජයසිංහ - තංගල්ල
28. ජොන්ස්ටන් ප්‍රනාන්දු (පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රී)
29. කුරුප්පු ආරච්චිගේ සජීත් සාරංග - කොළඹ 6 (විදේශගතව ඇති බව පොලීසිය විසින් අධිකරණයට වාර්තා කර තිබේ)
30. රණබාහු මුදියන්සේලාගේ තුසිත සම්පත් නානායක්කාර - පන්නිපිටිය
31. හොරණගේ ප්‍රදීප් ශ්‍රියන්ත ප්‍රනාන්දු - මොරටුව
32. ලියනගේ ශානක ඇන්තනි ප්‍රනාන්දු - ලක්ෂපතිය
33. මහවත්තගේ ප්‍රියනාත් මැකන්සි මැන්දිස් - මොරටුව
34. බැබිනහැන්දිගේ ගයාන් පුෂ්පකුමාර පීරිස් - මොරටුව
35. කපුවාවත්තගේ ගෙදර ප්‍රගීත් සුජීව ධන්ඩාර - මොරටුව
36. කුරුප්පු මුදියන්සේලාගේ ලලිත් උදේෂ් මධුහානු - දෙල්ගොඩ

ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාවේ භූමිකාව හා නිර්දේශ

ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාවේ රාජකාරි ආවරණ අධ්‍යක්ෂිකා නීතීඥ සුලාර් ලියනගම මහත්මිය විරෝධතාව ආරම්භයේ සිට මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාවේ මැදිහත් වීම පිළිබඳ දැක්වූ අදහස් මෙසේය²⁰:

මිරිහාන සිදුවීම, රඹුක්කන වෙඩි තැබීම, මැයි 9 දා ප්‍රචණ්ඩත්වය, ජුනි 9 දා සිදුවීම් සහ ජූලි 22 ප්‍රචණ්ඩකාරී තත්වයන් තුළ රැස්වීමේ සහ භාෂණයේ අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය වූ අවස්ථාවන්හිදී කොමිෂන් සභාව ඒ සම්බන්ධව පරීක්ෂණ ආරම්භ කර එම පරීක්ෂණ බොහොමයක් අවසාන කරමින් රජය වෙත මේ වන විට නිර්දේශ ලබා දී ඇත. එම නිර්දේශ පාදක කර ගනිමින් ඒ ප්‍රචණ්ඩකාරී සිදුවීම් වලට සහාය දුන් නිලධාරීන්ට එරෙහිව විනය පරීක්ෂණ සිදුවෙමින් පවතියි. නිර්දේශවල සඳහන් කළ පරිදි කමිටු පත් කරමින් පරීක්ෂණ ද සිදුවෙමින් ඇති අතර ඒ පිළිබඳව මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව පසුවීපරමකින් සිටියි. තවද හදිසි නීතිය, ඇඳිරි නීතිය පැනවීමේදී මෙන්ම අධි ආරක්ෂිත කලාප නම් කිරීමේදී එම ක්‍රියාවන් මූලික අයිතිවාසිකම් සමඟ ගැටෙන්නේ කෙසේද යන්න නිරීක්ෂණය කරමින් කොමිෂන් සභාව අදාළ නිර්දේශ රජයට ලබා දීමෙන් පසු ඒවා ඉවත් කර ගැනීමට රජය කටයුතු කර ඇත. විරෝධතා පැවති කාලවකවානුව තුළ කොමිෂන් සභාවට නිරීක්ෂණය වූ කරුණු හේතුවෙන් සිවිල් ජන විරෝධතාවලදී ජන රාශීන් පාලනය කිරීම සඳහා පොලීසිය සහ ත්‍රිවිධ හමුදාව වෙනුවෙන් මාර්ගෝපදේශයක් නිකුත් කිරීමට කටයුතු කරමින් තිබේ.

මැයි 9 වනදා සිද්ධිය සම්බන්ධයෙන් පරීක්ෂණ කිරීමට ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිසම විසින් විශේෂ වාර්තාකරුවන් කණ්ඩායමක් පත් කරන ලදී. එම විමර්ශනය සඳහා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව පොලිස්පතිවරයා සහ යුද හමුදාපති මෙන්ම පොලීසියේ ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධාරීන් සහ රාජ්‍ය බුද්ධි අංශයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධාරීන් ද ඇතුළත් නිලධාරීන් රැසක කැඳවන ලදී. සිසිටීවී දර්ශන සහ සියලුම ලේඛනගත සාක්ෂි ශ්‍රී ලංකා මානවහිමිකම් කොමිෂන් සභාව විසින් පරීක්ෂා කරන ලදී.

2022 මැයි 09 වනදා චල්ල වූ ප්‍රහාරය සම්බන්ධයෙන් මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව පැවැත්වූ ස්වාධීන පරීක්ෂණයෙන් පසු පොලීසිය විසින් වින්දිතයින්ට වන්දි ගෙවිය යුතු බව නිර්දේශ කර තිබේ.

හිටපු අගමැති මහින්ද රාජපක්ෂගේ ප්‍රධානත්වයෙන් අරලියගහ මන්දිරයේ පැවති රැස්වීමකින් පසු සාමකාමී අරගලකරුවන්ට පහරදීමට පැමිණි පිරිස් පාලනය කිරීමට හෝ වැළැක්වීමට අපොහොසත් වූ පොලිස්පතිවරයා ඇතුළත් ජ්‍යෙෂ්ඨ පොලිස් නිලධාරීන්ගේ සිට විරෝධතා භූමිය අවට සේවයේ සිටි සියලු පොලිස් නිලධාරීන් පිළිබඳව විමර්ශනයක් සිදුකළ යුතු බවට ද මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව ජනාධිපතිවරයාට නිර්දේශ කර ඇත. පොලිස්පතිවරයාට විවෘත ක්‍රියා මින් ඉදිරියට සිදු නොවීමට අවශ්‍ය පියවර ගන්නා ලෙස නිර්දේශ කර තිබේ.

ශ්‍රී ලංකා මානව හිමිකම් කොමිෂන් සභාව විසින් 2022 ජූලි 25 දින නිකුත් කරන ලද පුවත්පත් නිවේදනයේ²¹ මෙසේ ද දැක්වේ: “පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරුන් ඇතුළත් අනෙකුත් රාජ්‍ය සහ රාජ්‍ය නොවන නිලධාරීන් අරලියගහ මන්දිරය තුළ කළ කතා නිවැරදිව තහවුරු කර ගැනීමට පොලීසියට නොහැකි වී ඇති බව අනාවරණය විය. මෙම තීරණාත්මක තොරතුරු ලබා නොගැනීමේ වගකීම ආරක්ෂක ලේකම්වරයා යටතේ ඇති බුද්ධි අංශයට (රාජ්‍ය බුද්ධි අංශය) පැවරේ.

“ජනතාවගේ ආරක්ෂාවට අදාළ සියලු තොරතුරු ඉන්පසු පොලිස්පතිවරයා වෙත සම්ප්‍රේෂණය කළ යුතු අතර, ඔහු පසුව ඔහුගේ නිලධාරීන්ට එම තොරතුරු භාර දෙනු ඇත. රජයට පක්ෂපාතී පිරිසකගේ

20. <https://youtu.be/jYebDnbRXr4>

21. <https://www.hrcsl.lk/wp-content/uploads/2022/07/HRCSL-Press-release-26072022.pdf>

ගෝඨාගෝගම ප්‍රහාරය

ඉදිරි ප්‍රහාරයක් ගැන පොලිස්පතිවරයා හිලධාරීන් දැනුවත් කර ඇති බවක් පෙනෙන්නට තිබුණත්, පොලිස්පතිවරයාට ලැබුණු වැරදි ගණනය කිරීම් හෝ වැරදි තොරතුරු මෙම ප්‍රවණිත ප්‍රහාරයට හේතු වී ඇති බව පෙනේ. පොලිස්පතිගේ අවසන් අධීක්ෂණයට යටත්ව, තුමියේ තත්ත්වය සම්බන්ධයෙන් කටයුතු කිරීම සඳහා තුමියේ සිටින ජ්‍යෙෂ්ඨ හිලධාරීන්ට රාජකාරිමය වගකීමක් තිබූ බව ද පිළිගැනේ.”

එම නිවේදනයෙහි වැඩිදුරටත් මෙසේ ද දැක්වේ: “සාමකාමී විරෝධතාකරුවන්ට ප්‍රමාණවත් ආරක්ෂාවක් ලබා දීමට සහ නීතියේ ආධිපත්‍යය ආරක්ෂා කිරීමට අපොහොසත් වීමෙන් පොලිස්පතිවරයා පැහැදිලිවම රාජකාරිය කඩ කර ඇත. මෙම කරුණ සම්බන්ධයෙන් විමර්ශනයක් සිදු කර, පොලිස් දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රධානියාගේ මෙවැනි ක්‍රියා මින් ඉදිරියට සිදු නොවීමට වග බලා ගැනීමට අවශ්‍ය පියවර ගන්නා ලෙස ජනාධිපතිවරයා වෙත සභාපතිවරයා විසින් නිර්දේශ කරනු ලැබේ.

“2022 මැයි 9 වැනි දින කොළඹ විරෝධතා පැවති ස්ථානවල රාජකාරි භාරව සිටි පොලිස්පතිවරයා ඇතුළු සියලුම ජ්‍යෙෂ්ඨ පොලිස් හිලධාරීන් හට සාමකාමී විරෝධතාකරුවන්ට ප්‍රමාණවත් ආරක්ෂාවක් ලබාදීමට නොහැකිවීම සම්බන්ධයෙන් පරීක්ෂණයක් පවත්වන ලෙස ද ගරු ජනාධිපතිතුමාට නිර්දේශ කෙරේ. තවද, වින්දිතයන් හඳුනාගත හැකි නම්, එම වින්දිතයන්ට සිදුවූ තුවාල සඳහා පොලිසිය ප්‍රමාණවත් ලෙස වන්දි ගෙවිය යුතුය.”

අධ්‍යයනය ඇසුරෙන් නිර්දේශ

1. ඉතාම පැරණි නීතියක් වන පොලිස් ආඥා පනත දියුණු නවීන ශිෂ්ටසම්පන්න ලෝකයට ගැපෙන පරිදි නවීකරණය කිරීම හෝ නව පනතක් හඳුන්වා දිය යුතුය.
2. රටේ ජනතාවට ආරක්ෂාව සපයා දීමේ හැකියාවක් ඇති බලවත්, නීති ගරුක, නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආයතනයක් බවට පොලිස් සේවය පරිවර්තනය කළ යුතුය.
3. පොලිසිය නීතිය ආරක්ෂා කර දීම මගින් ජනතාව අතර සාමය සුරක්ෂිත කිරීමට සහ රට තුළ නීතිය පිළිබඳ ආසාව සහ කැපවීම පුළුල් කිරීමට ඇපකැප වන පරිදි නැවත නම්නීකරණය කළ යුතු අතර පොලිසිය මහජන විශ්වාසය ශක්තිමත් කරගත යුතුය.
4. ආරක්ෂාව නමැති වචනයේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී තේරුම වන්නේ ජනතාව ආරක්ෂා කිරීම සහ ජනතාවට ආරක්ෂා සහිතව ජීවත් වීමේ තත්වය සාදා දීම වනා ජාතික ආරක්ෂාව නමැති යෙදුම භාවිතා කරමින් ආණ්ඩුවක් හෝ දේශපාලකයන් ආරක්ෂා කිරීම නොවන බව අවධාරණය කළ යුතුය.
5. පොලිසිය සහ මහජනතාව අතර සම්බන්ධතා වැඩිදුරටත් ශක්තිමත් කළ යුතුය.
6. මැයි 9 දා පොලිසිය කිසියම් පාර්ශවයක වූවමනාවන් සාක්ෂාත් කරදීම වෙනුවෙන් කටයුතු කර තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් විධිමත් පරීක්ෂණයක් පැවැත්විය යුතුය.
7. මැයි 9 දා සහ ඉන්පසුව සිදු වූ සියලුම ප්‍රවණ්ඩකාරී ක්‍රියාවන්වලට අවසාන වශයෙන් වගකිව යුත්තේ ශ්‍රී ලංකා පොලිසිය බැවින් සමස්ත ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධයෙන් සමාලෝචනයක් සිදුකර නැවත විවැහි වැරදි සිදුනොවීම සඳහා අවශ්‍ය පියවර රජය විසින් ගත යුතුය.
8. ස්වාධීන පරීක්ෂණ කොමිෂන් සභාවක් පත් කිරීම මගින් මැයි 9 සහ ඉන් පසු ඇතිවූ සිද්ධීන් හා පොලිසියේ නොකර හැරීම් පිළිබඳ විමර්ශනය කිරීම
9. පොලිසියේ වගකීම් සහගත මැදිහත් වීමක් නොමැති වීම සාපරාධී ක්‍රියාවක් බැවින් ඒ පිළිබඳ විධිමත් විමර්ශනයක් සිදුකර වගකිවයුත්තන්ට නීති ප්‍රකාරව හා විනයානුකූලව දඬුවම් කළ යුතුය.
10. ප්‍රභා‍රයේ වින්දිතයන්ට රජය වන්දි ගෙවිය යුතු අතර පාරදෘශ්‍ය හානිපූරණ ක්‍රියාවලියක් අවශ්‍යය.

